Ч. 10 (14.242). Львів, неділя 16. січня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Уряд Шотана зголосив димісію.

ПРИЧИНОЮ УПАДКУ ШОТАНА ДВОЛИЧНІСТЬ КОМУНІСТІВ.

По драматичнім цілонічнім засіданні палати послів уряд Каміля Шотана зголосив свою димісію.

Безпосередньою причиною упадку уряду Шотана було уступлення соціялістичних мінІстрів. Соціялістична партія відкликала своїх міністрів з уряду тому, що підчас критичного нічного засідання палати послів премієр Шотан закинув комуністам їх дволичну ролю у відношенні до уряду і заявив, що не мав би нічого проти того, якби вони „хотіли дістати знову свободу діяльности".

Був це гострий виступ Шотана, який заманіфестував, що не хоче піддаватися далі шантажові комуністів, які умовно підтримують уряд, але в дійсности підкопують його ситуацію в краю.

Упадок уряду Шотана, другого уряду Людового Фронту є імовірно взагалі упадком тієї політичної концесії.

НАРАДИ ПІСЛЯ ДИМІСІЇ.

Після димісії Шотана в Елізейській палаті відбулася півгодинна розмова президента держави з премієром. Після того Шотан заявив, що президент Лєбрен почне рано (15. ц. м.) наради над створенням нового уряду.

Точно у згаданій годині президент Лєбрен почав наради над урядовою крізою і приняв на авдієнції президента сенату Жанея і президента палати посла Еріота.

НОВІ КАНДИДАТИ НА ПРЕМІЄРІВ.

Ситуація в Парижі дуже скомплікована, бо кожний уряд, який хотів би до французької валютової політики завести примус, був би згори засуджений у сенаті на упадок.

Як кандидатів на наслідників Шотана подають такі прізвища: Еріо, Даладіє і Сарро. Навіть Флядена згадують як кандидата на премієра. Шотан заявив, що не прийме місії творення нового уряду. Також Еріо і Даладіє не погодилися на творення уряду. Імовірно президент доручить цю важку місію Альбертові Сарро.

Та й на цю останню концепцію дивляться політичні кола Франції дуже скептично.

МІНІСТР БОННЕ ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД.

Президент Лєбрен доручив укінці місію створення нового уряду міністрові скарбу в уряді Шотана Жоржові Бонне, який застерігся, що свою відповідь подасть пізніше.

РОЗМОВИ БОННЕ.

Міністр Бонне приняв у пятницю 14. ц. м. коло півночі представників преси, яким заявив, що відбув конференцію з предсідником сенату Жанеєм і предсідником парляменту Еріотом. Також і з Шотаном відбув він довшу розмову. Сьогодні (в суботу) вранці відвідав Бонне Блюма, Даладіє, Кейо, Саррота й Поль-Бонкура. Бонне сподіється, що вполудне зможе дати відповідь президентові республики.

Марево совітсько-японської війни.

Райтер повідомляє з Ганков, на підставі китайських джерел, що війська Зовнішньої Монголії перейшли кордон і заатакували монгольські війська зорганізовані японцями у Внутрішній Монголії та заняли місто Пайлін-Міяо — столицю найвищих буддійських духовників.

Японська підмога вирушила в поспіхом у північному напрямі, щоб недопустити монгольські війська на зади японської армії.

Як відомо Зовнішня Монголія є лиш експозитурою Совітів і цей новий виступ на Далекому Сході може мати необчислимі наслідки. Якщо ці вістки виявляться правдиві, то виступ армії Зовн. Монголії є лиш замаскованим виступом Совітів проти Японії.

НЕВЖЕ ПІДГОТОВА ДО СОВІТСЬКОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ?

Із Хабаровська повідомляють, що червоний маршал Бліхер оголосив такий приказ:

„Всі резервісти червоної армії, які живуть у Східній Сибірі зобовязані подати до трьох днів спис членів своїх родин, спис живого і мертвого інвентаря. Вони повинні теж подати найменшу скількість харчів, конче потрібну до прохарчування родин та живого інвентаря. Резервісти повинні бути приготовані і негайно звитися у своїх частинах безпосередньо після того, як дістануть мобілізаційний приказ".

Мобілізація збройних сил у Східній Сибірі відбудеться імовірно в лютім ц. р.

Відложення сесії Ліґи Націй.

З Парижа повідомляють, що французький уряд у порозумінні з британським урядом звернувся до Ліґи Націй із внесенням відложити сесію Ради, визначену на 17. ц. м. мотивуючи свое становище виїмковими умовинами.

Секретар Ліґи Націй Авеноль порозумівається тепер із членами Ради Ліґи Націй і ще сьогодні (15. ц. м.) має цю справу вирішити. Сесію мають відложити до 26. ц. м.

Теруель ще борониться.

Із Салямавки повідомляють, що без уваги на всі інформації, які досі появилися, вчора вечором повідомили пресу, що давня залога Теруелю борониться завзято в монастирі Клярисок та в будинку Еспанського Банку.

Частинами нац. військ, які ще бороняться, керує сотник артилерії Льоренте.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ НІЧОГО НОВОГО.

Бюлетин головної кватири ген. Франко повідомляє: Не всіх фронтах не трапилося нічого нового.

ДЕЗЕРТИРИ З ЕСПАНСЬКОЇ АРМІЇ.

Минулого тижня 30 еспанських національних вояків-дезертирів перейшло французький кордон.

В тому самому часі кількадесять моряків з червоних еспанських кораблів, які втекли з Барсельони перейшли кордон, щоб вступити до армії ген. Франка.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

БІЛЯНС
большевицької національної політики у Совітській Україні.

Якими тільки епітетами не нагороджували большевицьку національну політику у Совітській Україні!? І „наймудріша", і „найславніша", і „політика Леніна-Сталіна", і (найвищий комплімент!) „Сталінська"!!

Минуло 20 років московської окупації України, отже минуло 20 років застосування там тієї „знаменитої" національної політики. Можна зробити вже підсумок, підбити її білянс на сьогодні.

За заведеним звичаєм в СССР кожна зі складових республик, що святкувала той чи інший ювилей свого істнування в „братерській родині", діставала не тільки поздоровлення з центру, але крім того Москва нагороджувала її орденом. В такий спосіб маємо „орденоносні": Грузію, Білорусь, Татарію, Кіргізію тощо.

Колиж Совітській Україні довелося „святкувати" свое „двацятьріччя", вона не тільки не дістала ніякого поздоровлення з Москви, але навпаки, здається, спрямовано звідти (ясно не про людські вуха) декілька досить неприемних слів на адресу проконсуля УССР, Косіора, що мусів виправдуватися на сторінках московської „Правди".

Виправдувався „Станіслав Вікентевич" з приводу, видима річ, закидуваної йому культурної (ще за мало в тамошній українській культурі інтернаціонального змісту!) й економічної (час би Україні давати значно більше своеї продукції „братерському російському народові!) відсталости довіреної йому провінції. Це виправдування по двацяти роках большевицької національної політики незвичайно цікаве, дуже багатомовне!

— „Головна провина сучасної відсталости України — виправдується Косіор — полягає в петлюрівцях, українських есерах, боротьбистах, в українських націоналістах". (Ось тобі й маєш, а можна було думати, що ці назви зберeглися тільки по музеях революції в СССР!)

— „Ні, ні — продовжуе секретар ЦК партії большевиків України — вони істнували до останнього часу, всі вони прагнули всіма засобами здійснити свою злочинно-шахрайську ідею національного визволення України, вбачаючи в цьому головне свое завдання. Отже зрозуміло, як їхня діяльність стояла на перешкоді розквітові Совітської України". (Ось тобі і „квітуча Україна"!)

— „Та найбільшу шкоду заподіяли, особливо шкідливі були — так твердить найавторитетніша особа на Совітській Україні — націоналісти, що дуже добре маскувалися під комуністів: Скрипник, Любченко, Хвиля. Ці заклятї вороги совітської влади, використовуючи свое майже безконтрольне становище, свідомо гальмували і гнобили творчі процеси культурного соціялістичного будівництва, підмінюючи їх на націоналістичну настанову. Вони викривляли соціялістичне виховання молодих кадрів, надаючи йому націоналістичне забарвлення. Вони

витягали нагору найгнилші націоналістичні елементи, надаючи їм відповідальні становища."

— „Взагалі — продовжує провідник українських партійних і безпартійних большевиків свої ревеляції — старше, що не значить старе, покоління, української інтелігенції, письменників та діячів мало надійне — занадто воно заражене злочинно-шахрайською ідеєю націоналізму, якого головне завдання: відірвати Україну від СССР. Через це і сталося, що наступники Скрипника і Любченка, в яких гадалося знайти надійніших людей, були по суті, як це пощастило згодом викрити, такіж самі замасковані вороги."

На закінчення свого виправдання Косіор пробує намалювати рожевіші перспективи: в Україні — каже — тепер доводиться висувати нових, молодих людей, які розуміють нове соціялістичне життя й які (а це найголовніше!) своїм віком не звязані з дореволюційними настроями, з українським націоналізмом. Таких молодих людей у Совітській Україні безліч. — вигукує підлесливо Косіор.

Ясно, що неприємно виправдуватися в такий спосіб, неприємно читати у відповідь в тій же „Правді" не зовсім делікатне гримання, обвинувачення майже не за опіку над буржуазними націоналістами, бо в Києві, зазначує „Правда" — буржуазні націоналісти, користуючись з бездільности ЦК комуністичної партії большевиків України, цілком розперезались...

Алеж ще неприємніше читати такі виправдання в Москві, неприємніше тому, що — ясно — прогавив Косіор. Алеж ким його заступити? Послати якусь нову людину? Вона ще більше заплутається. Доводиться покищо залишити Косіора, він хоч до деякої міри в курсі справ...

Нема підстав не погоджуватися з першою частиною вияснень Косіора, повторюємо, найавторитетнішої людини в цих справах у Совітській Україні. Але що торкається другої частини...

Розуміємо становище окупантів України, требаж зберігати покищо вивіску України, не випадає якось на всі найвищі, найвідповідальніші посади призначати неукраїнців, отже треба цих українців, отже треба їх знайти!.. Ну, а щож робити, коли нема надійних?!

Ну, ось, наприклад, Дмитро Євтушенко: І стеж добрий, працював на відповідальній роботі в московських органах ДПУ, 4 роки працював у ЦК ВКП(б)... а нема цілковитого довіря до нього, бо як ні як, а має вже людина 40 років, добре памятає, що було років 18 тому... не можна, небезпечно призначити його на першого секретаря київського обкому; хай тільки виконує її обовязки... ну, а водночас треба приголублювати його, і до Центральної Виборчої Комісії ввести, і до Верховної Ради вибрати, може якось і пощастить вилущити з нього все небезпечне.

Нема українців на другого секретаря Центрального Комітету Партії, нема на голову Ради Народніх Комісарів УССР, нема...

Чим не голова Раднаркому Микола Марчак? Інжинір, скінчив два інститути, сам викладав в інституті... Алеж має 35 років, тобто двадцять років тому вже мав 15 років..., а ці пятнацятилітні хлопці такі вражливі бувають, і ті, з тих років, враження іноді на все життя залишаються... Ні, нехай краще залишається на посаді заступника голови Ради Народніх Комісарів, нехай тільки виконує обовязки голови... всеж менший скандал буде...

Нехай краще тільки виконує обовязки другого секретаря київського обкому трицятьтрилітній Костенко, нехай тільки виконує обовязки голови Київської Міськради трицятьлітній Пашко...

Тому то тільки й можна призначати на другорядні посади не старших за 32 роки Піндюр, Тягнибід, Чорниць, Олексенків, Власенків...

Проте призначують і значно старших і на відповідальніші посади, наприклад Дорофеєва, Смирнова, Казимира Вікентевича Косіора (всеж таки Станіслав Вікентевич Косіор буде спокійніший за лісову промисловість в Україні, коли наркомом лісової промисловости УССР буде Казимир Вікентевич Косіор!), Волкова, Осипова...

Алеж не заступити неукраїнцями всіх українців, старших понад 35 років, ну можна за допомогою послужливого Ізраїля Мойсеевича Леплевського зменшити їх кількість, алеж кільки ще залишиться?! Та і потрібні вони по їх невеличких посадах, не обійдешся без них... От і доводиться терпеливо очікувати, коли їх уже не стане в Україні...

Але чи такі вже надійні молодші? Адже ж вони не тільки багато дечого самі памятають а ще й училися, виховувалися по школах, коли на чолі української освіти стояв ще такий „ворог народу", такий „націоналіст", як нарком Микола Скрипник, що й український правопис, цілком відмінний від російського затвердив з забороною його змінювати, що й російську мову майже викинув з української школи, в якій виховували дітей за його вказівками; дитячі та ще націоналістичні враження теж залишаються на довгий час, жевріють там десь по куточках памяти до слушного часу... Ой, чи не небезпечне буде й це покоління?!

Безумовно, безліч у Совітській Україні молоді, ще молодшої, віком якихнебудь двацятьпяти і менше років... А чи вона певна?! А чиїж це діти?! Чи не того небезпечного, зараженого українським націоналізмом, покоління?! А чи батьки не оповідають часом своїм дітям про свої ідеали, про свої мрії?! А чи не доводиться цю зелену молодь учити історії України, хай покалічеької, хай викривленої історії, алеж України?! І чи не зацікавиться часом ця молодь постаттю особи, якій збудували памятник у Харкові, якій будують памятник у Києві, чи не зацікавиться вона Шевченковими творами, творами українського поета, українською мовою, що вона їх чула ще від батьків?! І чи не буде це теж історія України?!...

Ні, завчасно покладати надію на це покоління. Дуже воно ще недалеко відійшло від небезпечних для московської окупантської влади подій.

Може ще на дітей цього покоління Москві можна буде покладати якусь надію та тільки поки вони виростуть, поки сонце зійде...

Безумовно, якщо допустити таку фантасмагорію, що Совітська Україна проіснує ще 10 років, що і Станіслав Вікентевич проживе ще 30 років, оттоді, святкуючи 50-ліття, він міг би мати певніший тон у свому зверненні до Москви,... але на жаль фантасмагорій у дійсности не буває... І треба вірити, що це, таке небезпечне, заражене українським націоналізмом старше українське населення переживе і Совітську Україну, і Станіслава Вікентевича...

Гл. Л.

Перед скликанням Ради Ліґи Націй.

(ВІД ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

Женева, 11. січня 1938.

Дня 17. січня має розпочатися 100-та сесія Ради Ліґи Націй, але в її провідних колах панує небувале замішання, непевність і навіть безпорадність. Ті, які твердили, що уступлення Італії властиво нічого не зміняє, дуже помилялись. Тут не бракує палких прихильників Л. Н. з її ґенеральним секретарем, п. Авенолем на чолі, що за всяку ціну стараються вдержати Л. Н. при житті та дати їй спроможність дочекатись основної зміни міжнародніх відносин та реформи. Але їй бракує властиво критичної, а разом із тим і життєвої бази, універсальности принайменше в европейськім розумінні цього слова.

Уступи недавньої політичної деклярації міністра Бека, що відносяться до Л. Н., викликали в Женеві теж своє враження. Застереження Польщі мають досить багато спільного з подібними застереженнями Швайцарії, що їх проголосив недавно президент Мота. А можна думати, що знайдуться й інші держави, що ці застереження підтримають.

Заспокоїти їх у Женеві властиво нема кому. Нема солідарної групи держав, яка малаб авторитет, потрібний для цього. Французька преса заповідає, правда, спільний англо-французький виступ у напрямі скріплення того, що лишилося ще з Л. Н. Можливо, розуміється, що солідарність західних держав вистане на те, щоб проголосити спільну деклярацію в справі Л. Н., але французька закордонна політика не увільнилася ще в такій мірі від московських впливів, щоб Париж міг співпрацювати з Льондоном без перешкод.

Коли Дельбос відмовився відвідати Москву, то це ще не значить, що він зможе дати собі раду з інтриґами Літвінова і в Женеві. До тогож треба признати, що московський уряд знає властиво найкраще, чого він хоче від Женеви. Він зрештою і не ховається зі своїми намірами. „Ізвестія" і „Правда" твердять однозгідно, що по виступленні Італії з Л. Н. має вона обєднати всі „помирні держави" в боротьбі проти „фашистівських напасників". Про якусь реформу Л. Н. в напрямі її універсальности та скасування розділів дотично господарських і всяких інших санкцій московський уряд очевидно і чути не хоче.

Але Літвінов у Женеві тепер майже цілком самітний. Він може рахувати з певністю лише на „республиканську" Еспанію та на ЧСР. Одначе значіння барсельонського уряду зменшує сильно ґен. Франко, а волю рухів празького уряду стримує його приналежність до Малої Антанти, більшість якої, себто Румунія і Югославія, не мають тепер найменшої охоти підтримувати гру Москви в Женеві. На Туреччину та скандинавські держави може рахувати Літвінов лише при випадкових демонстраційних голосуваннях — без ніякого практичного значіння.

Оскільки пощастить додержати принайменше зовнішню солідарність держав, заступлених у Л. Н., у часі цієї сесії, будемо незабаром бачити. Внутрішньої єдности має Л. Н. тепер менше, ніж колись. Франція й Анґлія грають тепер ролю центру женевського парляменту в боротьбі між москвофільською, дуже нечисленною лівицею, що намагається надужити Л. Н. як знаряддя в „ідеольоґічній боротьбі", та досить численною правицею держав, що вимагають забезпечення проти можливого примусу брати участь у якихсь санкціях. Перша група вимагає від західних великодержав гострої догани в деклярації при відкритті сесії на адресу „Італії та інших фашистівських напасників", друга-ж група вимагає заповідження реформи Л. Н., скасування 16. розділу пакту, перетворення Л. Н. в дорадчий орган міжнародного порозуміння та запрошення до всіх держав, що перебувають тепер поза Л. Н., приступити до неї.

Задоволити і одних і других — річ очевидно не легка. В цім напрямі робить заходи і ґенеральний секретар Авеноль у Льондоні. Зрештою, все, що не дається полагодити безпосередньо, відсилають у Женеві до комісій, які працюють місяцями, часом і роками...

А позатим — не Женева керує світом, а світ Женевою.

М. Дельб...

На Данилових слідах...

РЕПОРТАЖ (II.)

ІЗ ЦИКЛЮ: „ГАЛИЧИНА НЕ КІНЧИТЬСЯ В СОКАЛІ".

Тарногород, початок січня 1938.

— Правда вмерла й ноги здерла... Що там, паничу, будете гадаті; я старий тай дурний, але, гадат, інакші часи памячу, гей...

Старий Сай має 85 років і вже не може злізти з печі. „Цьотуня-лихорадка" трясе ним і „не пускат" — як каже старий — на двір. Старість не радість. Вода в очах зарошується, але Сай має гонор і любить „фільософію"

— Закуримо, дядьку?

— Та-де-там, дух запірат в грудєх, вміраті треба, але, паничу, ліпше не казати.., всьо переминулося, всьо ся перевяртат... гей, моцний Боже, а ільож то в наших Бабичах ся змінило, іля народу ся на общи лад перевярнуло, свою віру забуло, ех, ліпша не гадаті... прикро...

А були роки, коли Сай був веселіший. Не кажу. тоді, коли ще парубком дівки попід тинами притискав, чи коли у Варшаві цеглу на „камяниці жидівські" двигав. То старі, забуті часи...

Але були роки вже тепер, по війні, коли Саєві хитрі уста під висмиканим вусом не вмовкали тай такі чуда-дива і містерії правили, що годі було здержатись від реготання.

ДОРОГА В БАБИЧАХ ІДЕ ПОНАД РІЧКОЮ...

Пригріє було сонічко на весну, зашумить зрадлива Любянь у ярку і старий не може витримати, щоб не вийти з хати. Стане на дорозі, розглянеться, роздивиться довкруги, усміхнеться до самітної тополі — мовляв — ще її не зрізали (вороги казали, що Саєві труну з неї зроблять) тай манджає попід плотами до церкви.

Мала сусідова Настуня вибігає зараз з хати і кричить на все село:

— Старий Сай іде. Йде Сай, Сай, добре плота се тримай!

Але старий збиточник-фільософ мов не чує. Стає знечевя перед крикливим „дівчиськом" і наче ксендз (за колядою) питає:

— Мама суть?

— Суть — відповідає пискливим голосочком налякана Настуня.

— Ту най ти ся знисуть... і пішов далі, мов сам ксендз, а Настя — наче рибонька — від плачу стріпається, бо старий Сай вже пятий рік під-ряд підвів її точнісінько такою штучкою.

Дорога в Бабичах іде понад річкою. Любянь — мала, присохла. але гонор —неначе старий Сай, потрапить показати. Буває: нагло розіллється, зашумить, лен бабам забере, а мостів та кладок то й не шукай; геть усі позносить; свободу любить річка, волю.

Не дурнож баби плачуть. руки ломлять, а хлопи в „спулдзельні" курять „спорти" і кажуть: княжа, царська річка, нічого ні зделаїш. го, го!

Можете не повірити і не дивую, бо вже й не всі молодші бабичани про це знають, але зайдіть тоді на колишню дяківку — нинішнє приходство, зайдіть, у книгах почитайте!

„СХОВАЙ МЕНЕ ПІД ОДЕЖУ, НЕ СОРОМСЯ!"

У старій скрині на марненькому приходстві лежить збутвіла й пожовкла книга-літопис. Не старий, бо ледви з 1870. р., а проте цікавий. У 1870. р. православним парохом Бабич був о. Антін Носкович з Берестейщини, що разом зі своїми „дячками" Іваном Клюковським та Львом Леонковичем завдав собі труду докладно прослідити історію села у народній традиції.

Літопис, писаний поганою російщиною тріщить від нефортунного показьонценого українського слова, записаного від місцевих „старожилів". Про о. Носковича в селі вже ледви чи почуєте. його могила заросла терням і бурянóм, але легенда-переказ залишилася на віки.

„Село наше — каже літопис з 1870 р. — 660 літ називають уже Бабичами, а ще сто літ раніше називали його Полонковом. Якісь „князяки" гонили за малим царем Данилом, а „кобіта" прала на річці шматтяю. „Слухай, кобіто", сказав король Данило, „сховай мене під одежу, не соромся!" Жінка миттю сховала князя під... спідницю.

„Біжать конфедерати. Де — питають — подівся утікаючий панич? — Проворна селянка вказала їм мильний шлях і врятованого князя переховала у свой хаті.

„А коли цар Данило виріс (лише 11 селян було тоді в Полонкові), назвав село наше Бабичами.

„Будете так називатися від баби, що мені життя запевнила і панщини ніколи не будете робити".

Право він видав на лосевій шкірі щирим золотом писане, опісля церкву Пресвятій Богородиці поставив і казав це „право" на шовковім шнурі у ній повісити.

ДІДИ ХОВАЛИ. ВНУКИ ВІДДАЛИ ЗОЛОТЕ ПРАВО.

Опісля — каже літопис — напали на село якісь вороги, забрали наше право тай заложили його у Замості (повстало в 1580. р.) за три пляшки вина. Бабичани довідались і викупили своє право за 15 талярів битих. Знову за 100 чи 200 літ татари, чи що, зрабували вдруге наше золоте право. Бабичани хотіли їхати за ним у Крим, але рішили зачекати до кінця війни.

Тимчасом граф Замойський сам собі на розум взяв і викупив наше право. Прийшли до нього бабичани: „Віддай — говорять — ясний пане, право наше!" Замойський права не віддав. але в заміну видав грамоту, на основі якої „він і всі антицессори підписували бабичанам волю від панщини, за що село мусіло давати кожному новому графові лише двох уланів до замку, пару волів, повісмо ниток, четвертину меду й каплунів пів копи.

Завдяки царському Даниловому праву. хоч всі села робили панщину — Бабичі ніколи.

УНІЮ ПОКИНУЛИ ПЕРШІ — З ПРАВОСЛАВНИМИ БАТЮШКАМИ БОРОЛИСЯ ЗА ТРАДИЦІЮ.

Найстарші люди в Даниловому селі не памятають унії. На Холмщині є ще села, де старі баби й діди до нині моляться по „уніятському", але в Бабичах та його околиці цього не зустрінете. Тутешній нарід розійшовся з унією вже майже сто літ тому, у 1842. р.

Чому? Таки з власної волі. Були це часи, коли греко-уніятський холмський архиерей Шумборський. тихий противник латинщення українського церковного обряду, всупереч волі принципала холмської василіянської провінції Дубровського й секретаря Краєвського — видав пастирський лист проти надмірної латинізації, зустрівшися з гострим спротивом і докорами самого папи, прилюдно висловив свій жаль і покаяння. Після такої прикрої невдачі єпископ Шумборський збайдужів для справ своєї церкви. пастирський лист проти надмірної латинізації; дідичі переслідували духовенство, що жило з народом і навпаки: спольщені священики (особливо шляхотського роду) не рахувались цілковито з українським населенням

Так було, як каже нарід. у Бабичах, Тарногороді, Люхові, Чорному Потоці, Хмільку й околицях. І лише такий стан може пояснити дивний факт, що побожні бабичани у 1842. р. кидають — за намовою люхівського правосл. духовника Гінговта — свого пастиря, „академика литовського" о. Михайла Алексеєва Боярського, що 47 років ними правив і небавком після тої події вмер та є похований оподалік церковці — і повертаються на православія.

Безсумнівно, Москва вважала що подію, що заломила греко-уніятську Церкву в Холмщині,

---

ШТОКЕРТ-МАЙНЕРТ.

Несподіваний гість.

Ледви вона попала у стан розмріяння, як почула, що поїзд саме вїжджає в тунель. Почувала себе дуже добре сама у дамському переділі і була вдячна свому батькові за таке місце. Нараз відчула якийсь продув. Після цього щось блиснуло і вона в темряві доглянула людську руку, а за нею постать якогось чоловіка.

— Хто тут?! — крикнула перелякана.

— Тихо! — відповів енергійним голосом гість — можеш спокійно спати далі.

— Алеж це дамське купе! — відповіла обурена.

— Я знаю це, але вагон переповнений, а ви самі в цілім переділі.

І гість почав розстібати елегантний плащ.
— Часом можнаб допомогти ближньому у тяжкій ситуації.

— Розуміється! — вона почала виправдуватися і стріпувала краплі дощу, що з плаща гостя впали на її суконку. — Який дощ!

— Собача погода! — сказав гість, витягнув з кишені якийсь малий пакет, поставив його поруч себе коло подушки і насилився, щоб розтягнути канапу ширше. Пакет у тій хвилині щось пропав.

— Вибачте! — вона звернулася до гостя — здається, що ваш пакетик упав за канапу.

— Ні, вам тільки так здавалося. Можете спокійно положитися спати. Мене не потребуєте боятися.

Вона всміхнулася і послухала його. Дивувалася, звідки такий гість нараз узявся коли не було стації. Мусів довго шукати за місцем по вагонах. Але чому його плащ і капелюх такі мокрі?

Приглядалася його поганому обличчю, коли він обернувся до стіни. Добре, що не хропе. А може тільки вдає, що спить. Від таких думок стало їй лячно і вона сіла. У тій самій хвилині він теж випрямився. Мала таке враження, якби він прислухувався чомусь.

— Хто вам відчинив мій переділ? — спитала.

Він дав їй знак рукою, щоб мовчала:

— Зараз. Я тільки хочу почути, яка тепер стація.

Вона сказала йому назву, а він вислухав цього, якби його це зовсім не цікавило. Вона хотіла вийти на коридор, але він одним рухом загородив їй вихід.

— Сидіть тут і не рухайтесь. Ще поналазять сюди люди, а я хотів би виспатися. Розумієте?

— Так — відповіла тихо і стояла непорушно, поки поїзд знову не рушив з місця. І додала, якби вспокоюючи його:

— До нашого вагону ніхто не всів тепер. Навіть кондуктор не показався. Мабуть спить.

— Так. це добра річ сон у подорожі — сказав чужинець дружнім тоном — і вам раджу з нього скористати. бо завтра буде вас боліти голова.

— О, це булоб недобре, бо я від завтра з самого ранку маю вступити на нову посаду.

Він усміхнувся:

— Чи не міністерську?

— Ви вгадали. Мені доручили теку міністра освіти при трьох дітваках. Бідні літиська!

— Ви з вашим виглядом — він перейшов уже на товариський тон — могли заслужити собі на кращу долю.

Вона почула себе трохи вражена.

— А невжеж виховувати молодь це не похвальне і гарне заняття?

— Виховувати? Набивати їй січку до голови. Я теж був колись такою нещасливою дитиною... На жаль не дали мені навіть гарної і симпатичної вчительки. Не розумію вас... Чи ви не моглиб найти дома чогось кращого для себе?

— Мої батьки хотіли мене позбутися з дому.

— Ага! вже догадуюся... якась любов їм не подобалась.

— Ви вгадали. Довго тягнеться ця любов, але не можемо одружитися, бо не маємо з чого жити.

— Трудно радити в такій ситуації! — сказав і вложив руки до кишені. — О, знову нова стація! — крикнув майже лютий і схопив за свій плащ і капелюх.

— Ви вже тут висідаєте? — спитала вона розчаровано.

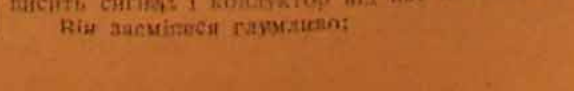
— Ні. Але... чи то можна знати? Чому ви не спали? Не журіться мною... я вже сам собі дам раду.

„Що це все значить?" — думала вона в душі, але не дала по собі пізнати, що налякана. Тепер бачила, як той таємничий гість увесь скулився, якби чекаючи на щось і скочив як кітка на своє місце, коли поїзд їхав далі. Сів на лавку і засміявся.

— Чи ви мене налякались? — спитав.

— Смішне! Чого? Тут над моєю головою висить сигнал і кондуктор від нас недалеко.

Він засміявся глумливо:



передовсім за свій успіх, але в дійсности на дні тих усіх процесів, у душі народу таїлися цілком інші причини. Оце холмський нарід із вичислених надграничних сіл, хоча став уже православним, всеж мусів ще платити десятину польським ксьондзам; він пильно слідкував за революційними рухами галицьких селян проти панів і хопив православія як засобу до боротьби з панами і латинщиною. Бо національна, підсвідома стихія українського населення, була —як завжди на Холмщині — сильніша від змінних релігійно-віроісповідних форм.

Так було завжди. Заобсервуйте це хоч би на прикладі Бабич. Минуло 80 років. Російська влада вкорінила в Білгорайщині, подібно як і в Галичині, московські впливи. Опісля спалахнула війна. Населення погнали в глибину Московії, села попалили, сплюндрували. І щож? Нарід вернувся. Не мав рідної стріхи, ночував під голим небом, не було що їсти — випікав хліб з деревляної кори та кропиви, не було лікарів — умирав, не скаржився. За релігійними потребами ходив до „унiятських ксендзів за границю", аж поки не дістав таки „свого батюшку".

В Бабичах (а вони — це лише зразок) є й новий літопис, післявоєнний. Першим парохом до війни був тут о. Жак — з російських фельдфеблів. „Батюшка" похвалив свою діяльність, що проходила зрештою серед тяжких обставин та м. ін. записав таке (по московськи): „1924. рік. 24. березня — повінь, весна раннішня, засіви — кращі. Оголошення про введення в життя нового календарного стилю 9.—22. червня". А далі „Червень. Страшна агітація поміж народом за старим стилем, ведена послом Скрипою, секретарем Українського Білгорайського Клюбу Спиридоном Козицьким і благочинним о. Коробчуком. 24. червня перше свято по новому стилю. Нарід працює, а в церкві — дехто зза страху перед поліційними репресіями. Жінка дяка Миколи Шлодзіка працювала потайки в полі.

24. по старому (7. липня по новому) при церкві — бунт. Пелагія Кравець силою видерла ключі за намовою Козицького, за яким нарід стоїть горою. Нарід не приймає ніяких пояснень. Церква пуста, у приході розлад. Увесь дохід підупав. Агітація проти вищої духовної влади.

12. липня (29. по ст. ст.): В церкві підчас звичайної замовленої Служби зібралася сила народу, що хоче нині святкувати св. Петра і Павла. Парох відмовився. Люди вийшли з церкви і кричать щось на погості. Після виходу пароха нарід зажадав шанувати його волю, або забиратися геть з парохії. Поліція боронить священника. На приходстві являється делегація і жадає від священника послуху. Парох їде на другий день у Варшаву (490 км.), де кажуть йому обстоювати новий стиль. Нарід сміється із священника, бойкотує. Поліція пише протоколи.

Після засідання єпископів у Почаєві 15. серпня (29.) і постанови, що „благочестивому народові дозволяють святкувати і по новому і по старому стилю" — нарід обережно вертається до церкви, але „багато, багато щербів зроблено православію серед православних".

Стільки парох-москвофіл про події зперед більше як 13 років.

Конфлікт, викликаний тоді необдуманим наказом чужої московської єрархії, всупереч усім засадам будьякої льогіки — скінчився глибоким ферментом.

З НАРОДОМ НЕ ГРАЙСЯ!

Тут на місці спричинив тяжку кривду найневиннішій людині, о деканові Коробчукові, щирому патріотові: його позбавили на 3 роки безпідставно прав духовника.

Московсько-варшавську єрархію, що й до нині святкує по новому стилю, поріжнив цей конфлікт на завжди з народом. А в душах народу відбився тяжким рефлексом, що дав про себе незабаром знати низкою процесів — за комуну.

Такі недавні роки і такі переміни! Як завжди у житті.

Посла Скрипу, що з оборонця української церковної старовини авансував на вожда комуно-анархії і скінчив десь під стінкою на котромусь етапі на Соловки — можна вважати символом тих неймовірних, а жахливих перемін.

І так було завжди у холмських селах, де люди ходять по Данилових слідах.

— Добра наша віра, для нас найлучша, найдобрейша — каже старий Сай, — але Пан Біг єдин, хоча віри суть ріжні; але й нарід теж єдин; на то німа жадной ради...

Історія цілого того краю говорить через Сая: на то німа жадной ради!

Роман Гучванович.



ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСПУЖЕННЯ

за бл. п.

МАРІЮ БІЛЕЦЬКУ

бувшу Голову С. У. і Почесного Члена С. У. відправлять у понеділок 17. ц. м. в год. 8.30 у Волоській Церкві, на яке запрошує українське громадянство, зокрема жіноцтво

Головний Виділ Союзу Українок.

З ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

Справа забезпеки інвалідів
б. Української Галицької Армії.

ТІЛЬКИ 35 УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІВ ДІСТАЛО ДЕРЖАВНУ РЕНТУ.

На останньому засіданні соймової буджетової комісії обговорювали справу інвалідських рент. У звязку з тим пос. Целевич виголосив довшу промову про забезпеку інвалідів б. Української Галицької Армії.

„Польський інвалідський закон з 1921. р. — говорив пос. Целевич — не признае забезпеки інвалідам б. Української Галицької Армії. Польсько-українська війна дала у своїм висліді сотки інвалідів по українській стороні. Вони жили у крайній нужді. Їх долю взяло в свої руки українське громадянство, точніше кажучи Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові. Воно зареєструвало 2.021 інвалідів б. Галицької Армії і уділяє постійну підмогу 520 важко пошкодованим інвалідам у виді місячної ренти від 5—40 зол., а крім цього покриває кошти лікування і протезування. Річний буджет видатків того товариства виносив у 1935 р. около 100.000 зол. Це все здобувало товариство шляхом добровільних жертв українського громадянства, яке відносилося і відноситься з пієтизмом до українських інвалідів. Українське Товариство Допомоги Інвалідам не дістає ніякої підмоги з державних фондів.

Новий інвалідський закон з 17-го березня 1933 р. признає деяким інвалідам б. УГА інвалідську ренту, хоч умови признання цієї ренти дуже важкі. Арт. 69. цього закону постановляє: „Уповажнюється Міністра Скарбу признавати інвалідську ренту у висоті, передбаченій для військових інвалідів, інвалідам, які набавилися утрати здоровля або каліцтва спричинюючого утрату 45% здібности до зарібкування наслідком участи в українських відділах у боротьбі з польською армією в часі від 1. листопада 1918 до 1. червня 1919, оскільки вони не мають інших засобів удержання, мають польське громадянство і виказуються державною „льояльністю". Значить, умови признання ренти є далеко важчі, як для інвалідів австрійської, російської, німецької армії, бо істнує спеціяльна вимога державної льояльности, вимога 45% нездібности до праці і вимога браку інших засобів удержання."

На підставі того закону до нинішнього дня на 1074-ох зголошених українських інвалідів дістало ренту 35.

„Це все доказує — казав пос. Целевич — що новий інвалідський закон у відношенні до інвалідів української армії завів на цілій лінії — потерпів повне фіяско — що інваліди української армії у своїй масі мусять покинути всяку надію дістати ренту на основі закону з 1933 р. Число 35 признаних інвалідських рент у висоті найбільше 20.000 зол. річно смішно мале в порівнянні з тим, що Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові видає річно коло 100.000 зол. на поміч інвалідам української армії і дає матеріяльну поміч коло 500 інвалідам."

У дальшій частині посол Целевич навів багато яскравих прикладів, як у практиці на місцях інтерпретують арт. 69. закону про забез-

---

— Щодо сигналу то це не така надійна річ. Подивіться: я тільки потягну за ручку і вона зараз впаде, якби її хто відрізав. А щодо кондуктора то він спить. Не можна йому дивуватися! по такій тяжкій праці!

— Так, але ви повинні самі вважати, щоб нічого не сталося.

— Розуміється! Але возьміть такий приклад, що хтось у темряві вскочив до ваґону і там ховається. Адже є такі типи з револьверами.

Він витягнув бравнінг і показав їй.

— Що ви робите! — крикнула вона відкинувшись всім тілом до стіни, перелякана спрямованим до неї дулом.

— Нічого! я тільки хотів вам задемонструвати, що таки найрозумніше в поїзді спати. Оттакий собі звичайний скромний збирач дорогоцінних предметів може мимоволі стати душегубцем.

— Отже ви... злодій? — крикнула.

Він поклав тяжку руку на її коліно і сказав крізь зуби:

— Не рухайтеся і будьте спокійні. Я не маю ніколи до діла з дрібницями.

— Ви хочете мене обдурити?

— Навпаки. Ви переконаєтеся про мою прихильність до вас. Я хочу вам допомогти вийти заміж і мати діти. Я маю засаду, щоб зовсім тоді, коли вдасться мені добра добича, залишати з неї якусь частину на т. зв. чесний учинок, про який читаємо в читанках. Я роблю це більше з пересуду, щоб мати спокійніший сон.

Він відсунув подушку з софи і витягнув пакет.

— Отже я не помилилася.

— Ні!

Він розвязав шнурок і з пакету добув koперту:

— Це за вашу цікавість. Треба щастя хапати на гарячому вчинку. Можете оповідати знайомим, що ви виграли на льотерії.

Одягнув на себе плащ і наложив капелюх.

— А тепер можете подати мені руку на доказ, що такого джентельмена як я ви ще досі не стрінули. Не хочете? Не треба. Але хутко будете мене благословити як свого ангола-хоронителя.

Енергійним рухом він підсунув завіску в вікні і сказав наказним тоном:

— Заплющіть очі і спіть. Тепер можете присягнути, що нікого більше тут у переділі з вами не було.

Виліз на лавку і переліз через вікно. На одну мить бачила його лице, а потім щез.

— Страшне! — застогнала. — Страшне!

Сіла наче приголомшена. Побачила коперту перед собою. Відчинила її і побачила в ній багато банкнотів. Боже! що вона з ними зробить.

Поїзд зупинився. Чути було кроки якихось людей і якась рука торкнулася клямки. Але зараз пустила її зі словами: „Цеж дамське купе!"

Вона віддихнула. Яке щастя, що це не були якісь нові бандити або поліція

Що це був за чоловік? — вона зовсім не розуміла. Чи він не хотів поглузувати з неї? Але-ж ні — такий дарунок! Вона не могла повірити, щоб зовсім чужій людині можна було для гарного жесту зробити таку жертву. Він мусів мати ніжне серце.

Заснула скоро і мріяла про ангола, як він нахиляється крізь вікно вагону та обсипує її золотом.

Перекл. в. г.

чему українських інвалідів, тобто умовини дієздальности, брак інших засобів удержання, 45% утрати здібности до зарібкування. Ці умовини місцева влада, що має висловити свою думку про інваліда, пристосовує нераз у дуже дивоглядний спосіб, як ось зробили закид непрацездальности інвалідові Стащкові з Псар у рогатинському повіті, хоч він спаралізований, не говорить, не читає і не пише і є радше живим трупом. Не диво, що після подібних опіній дістало ренту тільки 35 інвалідів.

ЗАКОН НЕ РОЗВЯЗАВ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕКИ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

„З жалем приходиться мені ствердити, що інвалідський закон з 1933. р. не розвязав питання забезпеки інвалідів б. Української Армії. Українська Парляментарна Репрезентація внесе у найближчому часі до сойму внесок про зміну інвалідського закону у напрямку зрівнання інвалідів Української Галицької Армії з іншими інвалідами. Вже тепер прохаю Високий Уряд і Панів послів прихильно віднестися до цієї справи.

ВИСТУП ПОСОЛКИ ПРИСТОРОВОЇ.

Посолка Присторова дуже сильно заатакувала промову посла Целевича. Вона сказала: „Деякі недотягнення нашої молодої бюрократії представляють посли Целевич і Пеленський, як переслідування українського народу. Такі виступи шкідливі, бо передістаються за кордон і дають фальшивий погляд на справу. З точки погляду громадянина польської держави така поведінка невластива.

ГОСТРА РЕПЛІКА ПОСЛА ЦЕЛЕВИЧА.

„Посолка Присторова хоче поучувати українських послів, що і як вони мають промовляти. Рішуче застерігаюся проти цього. Українські посли репрезентують багато-міліонове українське населення польської держави і мають не тільки право, але й обовязок представляти положення українського народу на всіх полях. Стверджую також, що наші промови не мають ніяких побічних цілей, як це старається нам імпутувати посолка Присторова і в нічому не стоять у суперечности з обовязками громадянина польської держави.“

Емеритальні справи.

На тому самому засіданні буджетової комісії промовляв і пос. Великанович у справі емеритальної політики уряду та у справі признання емеритури австрійським урядовцям, яких не приняли до служби.

Пос. Великанович говорив про те, що хоч в останньому часі завдяки натискові міністра Скарбу та премієра Складковського емеритальна політика уряду змінилася на краще, то все-ж не змінилося положення емеритів, що не дістають тепер навіть половини належних їм поборів.

Дальше говорив бесідник про зарахування австрійських літ служби народнім учителям у випадках, коли вони зголосилися до польської державної служби по 1923-ому році.

Вкінці занявся пос. Великанович справою признання емеритури тим українцям та іншим національним меншинам, яких не приняли до служби в Польщі, а які не вважаючи на набуті в австрійській державі права, не дістали емеритури. Крім того обговорив справу емеритури для зльокавтованих фахових військових підстаршин, а окремо для цивільних державних службовиків. Що торкається емеритури урядовців, які не служать у польських урядах — то промовець стверджує, що не дивлячися на обовязок держави з титулу сукцесії чи на міжнародні договори — повинні т. зв. заборчі урядовці дістати емеритуру на основі § 45 польського емеритального закону, якщо мали право до емеритури в австрійській державі. Вже небагато залишилося тих нуждарських родин і тому навіть з уваги на суспільну опіку влада повинна тим кількасот людям признати емеритуру.

Міністр відповів на це, що декрет Президента про відчислення 1/4 заборчих літ служби буде змінений і ці літа наново будуть звернені, — щодо літ служби учительству, то сталі літа австрійської служби Міністерство всім зараховує, а тимчасові літа зараховує тоді, коли учитель служив без перерви від 1921. року. У пізніших зголошеннях до служби зараховує міністр Скарбу тимчасові австрійські літа служби тільки у виняткових випадках.

Зльокавтованим військовим і цивільним службовикам влада виплачує емеритуру згідно з § 95. тоді, коли вони мають умовини, що є згідні з емеритальним законом з 1923. року, або по скінченні 60-го року життя або орекції лікарської комісії.

БАГАТОМОВНА ЗАБОРОНА.

Варшава. 14. січня.

Як довідуємося з добре поінформованих кол, у Варшаві перебував учора у спеціяльній місії православний волинський архиєпископ Олексій, що інтервеніював у митрополита в справі відомих подій в с. Гриньках у прикордонній смузі, про які „Діло“ вже обширно писало.

Як відомо дотепер, не зважаючи на велике зацікавлення тою подією широких кругів не тільки українського, але й польського громадянства, **адміністраційна влада не дозволила виїхати на місце тих подій ані послові Тимошенкові, ані нікому з журналістів.**

Тепер довідуємося, що **Волинська Дух. Консисторія теж не дістала дозволу перевести окреме слідство в цій справі.** Не помогла навіть особиста інтервенція арх. Олексія, що і приїхав у цій справі до Варшави.

Темою розмов між правосл. єрархами була теж справа **несподіваної конфіскати українських богослужбових книг Огієнківського перекладу з 1922. р. в Головині. Новому Корці, Рядківці** та інших місцевостях Волині, з якої польська преса намагалася зробити сензацію. Треба виснити, що притокою до „конфіскати“ послужив таки наказ самої правосл. консисторії, що бажала заступити старі книжки — новими із свіжо зладженим консисторським перекладом. Роблення польською пресою галасу з того, що буцім то у сконфіскованих книжках були молитви за Україну, виглядає на фарсу, бож відомо, що книжки ці видано за української влади і духовенство у літургії мусіло й так відповідно змінювати текст молитви. При такому інтерпретуванні слід булоб поконфіскувати хіба всі інші, масово розповсюднені слов'янські богослужбові книги, де залишилися велитенські літанії молитов за всіх „благочестивих царей-імператоров“ і т. д., і т. д.

З приводу конфіскати цих книг додамо, що самі польські зацікавлені кола очікують з цього приводу окремої соймової інтерпеляції.

Гром.

Про обнижку відсоткової стопи.

На зарядження Міністерства Скарбу усі банки. державні і приватні, банкові доми, комунальні й інші каси ощадности та кооперативні банки обнизили з днем 1. січня 1938 р. відсоткову стопу від вкладів і біжучих рахунків.

Ця обнижка викликала у щадників деяке невдоволення, тому треба її коротко виснити. Обнижка відсоткової стопи спирається передусім на тому, що і до війни — при устабілізованих відносинах — відсоткова стопа від ощадностевих вкладів не сягала вище, як 4%. Теперішні відносини вже дуже зближені до передвоєнних, отже вищий відсоток від вкладів у банках уважає держава ненормальним і некорисним явищем, бо високопроцентові вклади дають без ніякого риску непомірно високі прибутки, розмірно більші, як прибутки від людської праці, промислових підприємств, домів, рільних господарств, тощо. Отже обнижуючи відсотки від вкладів, держава має на меті спонукати власників готівки, свій капітал обертати більш на те, щоб творити нові підприємства та взагалі на інвестиції, щоб так оживити господарське життя, як також щоб набували цінні папері, державні чи приватні. Правда — цінні папері, куплені на біржі, приносять куди вищі відсотки, що фактично доходять до 7 і більше проц., а з усяких підприємств можна мати і ще далеко вищий зиск, але це вважається доцільним, бо цінні папері і підприємства, нові інвестиції і варстати праці оживляють господарське життя і зменшують безробіття, а тим самим вони корисні загалові, а з другого боку така льоката капіталу получена з деякою невигодою та риском. В чому полягає та невигода і той риск? Цінні папері котуються на біржі і їх вартість зміняється, так, що не завжди можна їх продати з заробітком. Засноване підприємство може йти і приносити прибутки, але може й не піти і навіть принести втрату. Тому і більший зиск від так ульокованого капіталу уважається наче винагородою за ті невигоди і риски.

Як бачимо, то цю обнижку відсоткової стопи від ощадностевих вкладів треба вважати в розвитку економічного життя чимсь природним — і хто розуміє її основи, той приняв цей розпорядок спокійно. Зокрема не може ця обнижка тривожити наших прихильників ощадности. Вони й далі можуть спокійно і з повним довірям вкладати свої ощадности в банки — очевидно українські, тимбільше, що обнижка відсотків властиво цілком незначна, — і для того, хто того капіталу не має багато або не має охоти вкладати свій гріш у рисковне підприємство, вклад на ощадність буде і далі найкращою льокатою гроша.

Найжахливіший летунсьчий наступ.

166 японських літаків бомбардує Полудневий Китай.

Кореспондент „Дейлі Експрес“ повідомляє з Гонг-Конгу, що 13. ц. м. був у Півд. Китаю найбільший налет літаків у дотеперішній історії летунства. 166 японських літаків скинуло тисячі бомб на багато місцевостей у південному Китаю і перервали в багатьох місцевостях комунікаційні шляхи між Гонг-Конгом і Кантоном. Число жертв налету дуже велике. Також великі матеріяльні втрати. На залізничому двірці в Куан-Тіен японські літаки заатакували поїзд та знищили паровіз і 5 вагонів.

Японські ескадри виконали рейд також на Кантон. Китайська протилетунська артилерія зістрілила 5 японських літаків.

ЗАГАЛЬНА МОБІЛІЗАЦІЯ В КИТАЮ.

З Кантону повідомляють, що китайська влада, передбачуючи японський наступ, покликала до зброї всіх мужчин від 18 до 40 літ. Крім цього змобілізували до помічної і санітарної служби жінок.

КИТАЙСЬКА АМБАСАДА ТАКИ ПОКИДАЄ ЯПОНІЮ?

„Асагі Шімбун“ повідомляє, що незвичайне зацікавлення викликала вістка, що буцімто урядовці китайської амбасади в Токіо зарезервували 6 білетів І класи і 2 білети ІІІ класи на англійськім пароплаві, який відпливає 20. ц. м. з Японії до Шангаю і Гонконгу.

Політичний оплаток у Львові.

Заходом „Стронніцтва Людового“ відбувся у Львові господарський курс і на його закінчення уладили „оплаток“. На цьому „оплатку“ промовляли: проф. **Ромер** і проф. Станислав **Ґрабський**, які бажали польським селянам перемоги у боротьбі і здійснення усіх їх зусиль, звязаних із працею зорганізованих людовців. Іменем ППС промовляв редактор Скаляк: він обіцяв солідарність робітників з селянами у боротьбі за права та за майбутню людову Польщу. Іменем **Секретаріяту Порозуміння Польських Суспільних Організацій** промовляв майор Людвик Домонь (той, що у Варшаві мав званий відчит про відносини в Галичині).

Іменем „Стронніцтва Людового“ промовляв кс. **Панась** заповідаючи „мир людям доброї волі“, що „скупчуються на всіх відтинках у боротьбі за демократичну, правову і справедливу Польщу“.

Цей характеристичний „політичний оплаток“ — це ще одно звено у ланцюгу спільного фронту, який в останньому часі започаткував на нашому терені т. зв. „Комітет Порозумевавчи“.

„Заслужена похвала за добрий учинок“.

У „Вістнику Станиславівської Єпархії“ (а за ним у комунікатах пресових агенцій і в усій польській пресі) появився лист папського нунція у Польщі Кортезія до еп. Хомишина у звязку з його розпорядком про заборону священикам належати і працювати у світських установах.

Нунцій Кортезі уважає, що той розпорядок і мудрий і найвідповідніший у теперішніх умовинах. „І тому — кінчиться лист — що за добрі вчинки належиться заслужена похвала, я з правдивим задоволенням ґратулюю В. Ексц. за зроблену постанову. Бо справді те зарядження відповідає цілковито частим вказівкам і наказам римських папів.“

До цього листа еп. Хомишин додав замітку від себе, що про свій розпорядок не повідомляв нунціятури, але при тій нагоді підтримує свій розпорядок у цілій основі, а як котрий священик до нього не пристосується, потягне його до строгої відповідальности. „Нехай — пише еп. Хомишин — працюють (розуміється: священики) як слуги Церкви, а не як прислужники світських патріотів. Якби була якась виняткова необхідність, священик може звернутися до Ординаріяту, який, розглянувши справу, може дати диспензу і то тільки на час, доки триватиме необхідність.“

Преосвящ. Григорій, діставши „заслужену похвалу“, не хоче взяти під увагу ані думки українського громадянства, ані голосів української преси, яка писала вся без винятку, що той його розпорядок шкідливий для українського народу і відібється погубно також на нашій Церкві.

—o—

З польської преси.

„Я не шовініст ані ендек, але треба знайти вихід“.

„Польска Збройна“, орган польських військових кол, полемізує з тижневиком „Волинь“, органом воєводи Юзефського, поборюючи твердження, що між етнічною польською і російською масою знаходяться якісь етнографічні українські (в оригіналі „руске“) землі з 50-міліоновою українською людністю“. „Польска Збройна“ пише:

„Загалом тієї „рускої“ людности можна нарахувати понад 30 міліонів, при чому значна більшість тієї людности живе на півдні европейської Росії, отже не між польською і російською етнічною масою“.

Виходячи зі становища, що таке ставлення справи, як у „Волині“, неправильне, що воно „дає карикатурні тіни на площині життя, тіни, яких не можна ідентифікувати з картиною дійсности“ — „Польска Збройна“ пише далі:

„Вміщена у статті п. С. тенденція територіяльного обмеження польського „потенціялу“ Річипосполитої до центральних і західних воєвідств, незрозуміла з погляду оборонности держави, насуває мимохіть на думку заввагу, що її висловив Стефан Жеромський у листі до Станислава Пйотровського з дня 4-го квітня 1925. року:

„Здається мені, що ви є більш людиною, що відчуває українську кривду, ніж поляком. Це не значить, що я шовініст або ендек, або я замало милосерний для України. Я не є немилосерний, тільки не бачу виходу у тому загубленні людей, подій, кривд, культур, поезії (Словацький — найбільший співець України, це дарма). Українські землі і польські і російські (в оригіналі „руске“). Треба знайти на те вихід“.

І „Польска Збройна“ знаходить вихід: українська людність живе на півдні европейської Росії. І крапка!

„В польських домах чужі аґенти“

АБО ХТО ПІДТРИМУЄ МАСЛОСОЮЗ.

„Слово Народове“ (з 14.-го січня ц. р.) містить лист якогось свого читача, що взяв собі за завдання у часі від 10.-го грудня 1937. до 10-го січня 1938, отже в часі, коли припадають одні і другі різдвяні свята, обсервувати крамниці Маслосоюзу і „Звйонзку Млечарскего“. І ось який звіт:

„Я ствердив, що перед польськими святами рух у крамницях „Звйонзку Млечарскего“, правда, збільшився, але розмірно незначно, натомісць в крамницях Маслосоюзу той рух був дуже великий. Перед „рускими“ святами рух у крамницях „Звйонзку Млечарскего“ був нормальний, але і у крамницях Маслосоюзу не дуже збільшився. Я зробив з цього висновок, що збільшення обороту Маслосоюзу треба приписати єдино і виключно польській клієнтелі, котра або сама, або теж через свої домашні помічниці — „русінкі“ засоблюється в товар в українських крамницях“.

Очевидна річ, тут вся вина — як каже дальше автор листа — в тому, що польські пані приймають до служби українських дівчат, які не тільки самі купують в українських крамницях, але ще й переконують свої пані, що товар з польських крамниць, як ось масло зі „Звйонзку Млечарскего“, лихий. А польські пані, не провіривши справи, поширюють ту думку між своїми знайомими.

Ось, де нова небезпека!

„Під знаком Великої України“.

Те саме „Слово Народове“ у статті п. н. „Польське радіо на послугах української пропаганди“ пише:

„Свята Різдва Христового“ греко-кат. обряду пройшли в українців під знаком Великої України, при неприхильному настрою супроти всього, що польське“

Після такого вступу можна сподіватися всяких страшних річей. А воно ось що:

„Богослужба у Волоській церкві, що її передавало услужне львівське радіо, багато нас навчила. Богослужбу служив о. єпископ Іван Бучко, проповідь виголосив також через радіо з плит сам Митрополит Шептицький. Ця проповідь визначалася тим, що був у ній заклик до закордонних українців, щоб витривали у спокою, бо прийде час, коли ще раз настане зєднання українців (алюзія до промови о. Митрополита, виголошеної після того, як московські війська заняли Львів, де висловив радість, що прийшла хвилька б... гів одної крови й одної релігії під одною владою“)

А далі вже найбільша небезпека:

„Після Богослужби виніс еп. Іван Многая літа“ о. Митрополитові й українському (підкреслення „Сл. Нар.“) народові, а потім сам почав український національний гимн „Боже великий, єдиний, нам Україну спаси“.

Після того „Слово Народове“ нагадує, як то „Ставропігія“ протестувала проти тієї пісні та що в церкві доходило навіть до бійок (відомі напади інспірованих „русских юношей“ перед кількома роками в часі співу пісні „Боже великий, яка як загально відомо, не є ніяким українським національним, а чисто церковним гимном.

Цікаве, що в черговому числі „Слова Народового“ появився лист студ. ветер. мед. Олександра Сас-Яворського, що як „русскій“ протестує теж нахабно проти тієї пісні в церкві і в радіо на сторінках саме того органу.

Шукаємо за тими „неприхильними настроями супроти всього, що польське, але не знаходимо ні словечка. Це так тільки у вступі для більшого ефекту.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 2. Понеділок, 16 (4.) січня 1888.

ПРИМУСОВА АСЕКУРАЦІЯ.

Краєвий виділ вніс був до сойму законопроект про примусову асекурацію будинків від вогню. У тій справі вмістило „Діло“ три статті у трьох числах починаючи від 2-го. У вміщеній на першому місці під наведеним наголовком статті сказано, що після необмеженої свободи в економічному житті, яку приніс XIX вік, прийшла тенденція, щоб держава інгерувала у господарських справах і таким чином допомагала економічному розвиткові. „З тієї точки погляду — кінчиться ця перша стаття — треба розглядати всі сучасні обмеження свободи економічного життя суспільности й одиниць, з того становища розібрати хочемо також і справу порушеного в галицькому соймі заведення примусової асекурації, що є теж безперечно значним та очевидним обмеженням свободи в економічному житті нашої країни та її мешканців“.

ЦІКАВЕ ПРО АМЕРИКУ.

Як фейлетон у тому числі надруковане продовження листа з Америки п. н. „З кольонії руської в Шенандорі“. Ось уривок:

„Найкраща прикмета американських жінок — це карність і привичка до праці. Жінка, що покінчила школи, коли за той час не вийде заміж, щоб не бути тягарем родині, старається за місце вчительки або йде на просту службу. А треба знати, що тутешня служба і галицька — то небо і земля. Для прикладу наведу тут оголошення з англійського часопису: „Шукаю дівчини до домашньої служби. Вимоги: помагати господині при кухні, прати білля і спратувати в кімнатах. Умови: панство бездітні; служниця дістане окрему кімнату з ліжком і матрацами на пружинах; харч; в шестій годині вечором вільний вихід; вільний вступ до сальонів і коли гості бувають разом забавлятися, а як уміє грати на фортепіяні, то користати з фортепіяну — і т. д.“. Але треба зазначити, що робота тут значно лекша, як у Галичині. В американських домах не треба ані мити ані воскувати підлоги. Далі, американці їдять звичайно тільки двічі на день: снідання врані й обід а як не обід, то вечерю. При тому велика полекша при варці: молодий горох, молоду фасолю, молоденьку кукурудзу, мясо, курку, качку — все те можна дістати готове в пушках — треба тільки в горячій воді загріти і висипати на півмисок. Ласомину „пай“ теж купують у цукорні, хліб і т. д. Вода в хаті, і прання білля теж дуже улекшене. Додати до того, що господиня не дармує, а звичайно більшу половину роботи сама зробить — то думаю, тутешня служниця великої праці не має. По великих містах служницям ще краще, бо крім великої заплати, що сягає і до 15 долярів на місяць та крім удержання, дістають ще дарунки“.

СМЕРТЬ І ЗАВІЩАННЯ ФЕДЬКОВИЧА.

В дописах надіслана з Чернівців довша замітка про смерть і похорон поета Осипа Юрія Федьковича. „Між рукописами в столі знайшли щадничу книжечку на 600 зр., а між документами завіщання, написане по німецьки: „Майн лецтер Вілле“, з датою „Львів, серпень 1873 року“. У цьому завіщанні покійник не зарядів нічого зі своїм майном, хоч мав по людях до 2000 зр., а розпорядив тільки своїм похороном. Між іншим стоїть у завіщанні, що бажає, щоб його поховали в гуцульському одязі: в сердаку, гуцульських черевиках на ногах, а в труну нехай йому покладуть кресало з палами і топірець. Кетфальок нехай покладуть у кутку, а при тілі свічки нехай не горять, бо вони „бефердерн ді Ферве... дес Керперс“. Підчас виносу тіла і похоронного походу щоб йому на гірській трембіті трубіли або музика щоб грала. Похоронним гостям щоб замість свічок роздали китиці живих цвітів... Головний натиск поставив покійник у своєму завіщанні на те, щоб йому, по православному звичаю, зарядили парастас і павсом (павс — вино у пляшці, а верх пляшки колач). Дальше розпорядив покійний, щоб йому на муpованому гробі не поставили хреста — „бо я, каже, ціле своє життя тільки хрест мав“ — але щоб поставили камяний памятник („ін Ромбусформ“). На памятнику має бути напис: „Іосиф Федькович 8. августа 1834...“ Під тим, написом має бути вміщений його портрет у гуцульському одязі („задуманого, спертого на могилі, з топірцем у правій руці“), а на боках монументу мають бути вириті вірші його власної композиції, наведені у завіщанні“.

МІН. СТОЯДИНОВИЧ ПРИЇХАВ ДО БЕРЛІНА.

Сьогодні приїхав до Берліна спеціальним поїздом югославянський премієр і міністер закорд. справ Стоядинович із жінкою. Премієра привітали на берлінськім двірці дуже врочисто.

—o—

ДАЛЬШІ ПОЛІТИЧНІ НАРАДИ В ПАРИЖІ.

В міністерстві фінансів панує сьогодні незвичайний рух. Мін. Бонне не приїхав до міністерства перед 11., бо просто зі свого помешкання мав поїхати до Блюма, Даладіє, Сарро, Поль Бонкура і Кейо.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ

просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати папіру, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають тим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

Літературна сторінка.

Повість з нашої революції.

(Галина Журба: „РЕВОЛЮЦІЯ ЙДЕ“. Том І. В-во „Батьківщина“, Львів 1937, ст. 230. Обгортка В. Ласовського.)

В цій повісти авторка поставила собі за завдання відмалювати ріжні настрої та етапи нашої революції на прикладі одного села. Вона пропускує попередню частину повісти п. з. „Зорі заповідають“, почату кілька років тому. Поки що маємо перед собою тільки один том нової частини „Революція йде“, не знаючи, кілько їх буде і як вони розгорнуться.

Авторка знає добре сільський побут, уміє бачити людей та характеризувати їх кількома рисками. Картини пересуваються скоро, як миттєві знимки, з ріжними епізодами, часто полишають вражіння самих епізодів, без головної дії та головних героїв. Вражіння, як від нервових записок щоденника. До нервового темпа подій дотосований стиль — обривчастий, можна сказати „поентелістичний“: цятки за цятками і на цятках. Неодного він відсвіжить, неодного втомить. Прочитати кільканацять сторінок із самих речень телеграфічного стилю тяжче, ніж кілька десять з довгими, розповідними зворотами.

Головна увага авторки звернена на процес українізації маси, її національного освідомлення. Відтворені сцени, що сотні разів повторювалися в добі революції — дискусії за самостійність мови, право до державного відокремлення, конфлікти за землю, боротьба за владу.

Почуваєте, що авторка пережила глибоко деякі моменти нашої революції і досі не може говорити про них спокійно, прискає то обуренням, то захопленням. Зі сторінок віє свіжістю — всюди тою щирою наївністю, з якою дієві особи противники в політичних дискусіях обороняли правд віри свого національного катехизму. З перспективи сучасности не оминула авторка деякої тенденції то звеличуючи то обнижуючи поодиноких діячів нашої революції щодо яких загальні погляди тоді були зовсім інші.

Незвичайно важко при малюнку такої доби передати правдивий образ, коли треба повторяти розмови буцім-то „автентичні“, а нема змоги передавати їх у такій мові, в якій вони велися. Г. Журба пересипає рясно діяльоги російськими фразами, часто свідомо вживає вульгаризмів у рідній мові, хоч ясно, що це тільки стилізація, бо народ та інтелігенція не вживали такої чистої та літературної мови, як авторка.

Приємно вражає в повісти скрізь чиста, народня мова і справді поетичні короткі описи природи:

„Увечері страсті Христові, — ранком сонце і дитячий регіт. Озеленені травою береги. Бруньки на вербах. В повітрі й на деревах пташня, а на вулицях діти. Цвірінькотом налите село. Річки позбігалися в став і став повен як велике розплющене око, задивлене в небо. Край греблі млин веселий, бадьорий, мов старий підхмілений гусляр. Пух лебединий розсипається зпід колеса по зеленому плесі. Лотоками біжить вода шумлива, ігриста. Миготить сріблом і смарагдами на поцвілих дошках“.

Такі поетичні образки порозсипувані по всій повісти і вони доказ, що авторка має поетичний хист. Її книжка одна з дуже нечисленних цьогорічних, над якою не позіхаєш з нудьги, як над паперовим препаратом. Тим більший жаль, що авторка залишила деякі огріхи проти граматики і правопису (як нпр. „ню“ зам. неї, „камня“ зам. каменя, пійти, пійдете зам. піти, підете, „рівесник“ зам. ровесник, „дребонів“ зам. дрібонів, „кадрельом“ зам. кадрилем). Є ще інші й маленькі огріхи проти лексики (той дрож (!) і той приваб) і низка російських слів. Пояснення на початку книжки: „Мова і правопис авторки“ робить трохи чудернацьке вражіння. Кожний автор має власну мову, але граматичні та правописні правила обовязують усіх. **м. р.**

—o—

Співець чеського Шлеська — Петр Безруч.

В цьому році культурний світ у Чехословаччині святкує 70-ліття видатного чеського поета Петра Безруча, який є щирим приятелем нашого народу.

Петр Безруч (Володимир Вашек) народився 1867 р. в місті Опава на Шлеську, в родині проф. Антоніна Вашека, видатного чеського вченого та діяча на Шлеську. Мати Безруча походила з висококультурної та з мистецькими нахилами родини Де-Георгі. Володимир Вашек закінчив чеський університет у Празі у 1885 р., став урядовцем пошт на Шлеську, потім в Брні, де служив аж до 1927 р., коли пішов на пенсію. Тепер живе близько Брна і продовжує свою літературну працю. Підчас світової війни, як небезпечна людина для австрійської влади, був увязнений від 1915 аж до 1918 р. у Відні.

Перші його вірші появилися (сконфіскованій) в часописі „Час“ 1899 р. „День Палацького“ і „Погане явище“. Критика звернула увагу на талановитого поета, що писав під псевдонімом Петр Безруч. Довго ніхто не знав, хто ховається під цим імям. Навіть коли вийшла ціла збірка його віршів „Шлеські пісні“ в 1909 р. то багато було здогадок на адресу автора. Думали, що це шахтяр, бо в деяких віршах поет писав „я однорукий шахтяр“ або „Я — Петр Безруч з гір“. „Шлеські пісні“ вийшли в багатьох виданнях, все збільшені й доповнені. Цілий шлеський край переходить перед очима читача цієї збірки: Опава, Кийов, Петрвальд, Врбіце... Автор пробуджує національну свідомість своїх земляків на Шлеську, радить стати їм в обороні своєї мови і своєї землі.

Вірші поета порозкидані під ріжними, навіть невідомими і його приятелям, псевдонімами по багатьох чеських журналах. Деякі псевдоніми вже тепер відомі, так під псевдонімом „Сміл із Рольнічки“ вийшли його „Пісеньки з Груні“ та „Гербарій“. Під псевдонімом „Куба Перунік“ писав Безруч прозою. Вірші Безруча перекладені на ріжні чужі мови. Декілька з них переклали і на нашу Михайло Обідний і М. Славінський, Петр Безруч один вірш „Калина“ у своїх „Шлеських піснях“ присвятив Україні.

Авторці цих рядків писав поет: „Україну я завсіди любив. Бажаю, щоб здійснилися всі Ваші національні мрії і бажання. Вірю, що досягнете їх“. Петр Безруч дуже скромна людина, не любить святочних академій на свою пошану. Коли хотіли сфільмувати його твори, він відмовився. „Після моєї смерти можете робити, що схочете... Мені вже сім десятків, не довго будете чекати“.

Коли чехи здобули самостійну державу, Безруча призначили на головного директора пошт у Брні. Але був він ним лише один день, щоб зріктися такого високого становища, бо волів — працювати тихо у філії на дворці.

Марія Омельченкова.

Літературна хроніка.

РОКОВИНИ СМЕРТИ ФЕДЬКОВИЧА.

У 50-ліття смерти нашого найбільшого буковинського поета, що припадає 11. п. м. помістимо в найближчих днях кілька фейлетонів М. Матіїв-Мельника.

ЛІТЕРАТУРНІ ПАРИСЬКІ ПРОРОЦТВА НА 1938 Р

Паризький тижневик „Нувель Літерер“ поміщує з новим роком два оригінальні інтерв'ю із славною ворожкою Женевієвою Цепфель та не менше славним астрольогом Сімуром.

Цепфель була виворожила абдикацію Уельського князя, китайсько-японську війну, окупацію Рейнланду та Етіопії. Вона зібрала і тепер 3.000 осіб у великій салі, щоб їм сказати, що їх чекає. Сказала, що для літератури буде це поганий рік, хоч цікавий. Появиться одна велика поетка. Фр. Академія втратить 4-ох членів не найстарших, Академія Ґонкурів вибере когось такого, що всіх здивує. У березні появиться одна книжка незвичайної ваги. Поль Валері перевищить себе, Андре Моруа дасть несподівану книжку. Андре Жід зверпеться до м'стицизму. Жан Кокто напише фільму. Пер Бенуа щось про Наполеона; Анрі Бернштайн поїде до Америки... Здається, що точніших інформацій не моглиб дати навіть самі видавці цих авторів.

Астрольоґ Сімур — обережніший і говорить тільки загально про дуже буйний розцвіт літератури у квітні, травні та червні, про появу творів спіритуалістичного напрямку, зріст повістей з фемінілістичною тенденцією, полемічних, описів подорожів, історичних описів і творів, яких успіх залежатиме від скандалу. Звізда Плютона вплине теж на кіно і на... фільософію. Зате з малярством буде слабо.

АМЕРИКАНСЬКА ПОВІСТЬ РУМУНА ЕМІҐРАНТА

Появилася в німецькому перекладі повість Петера Неагое „Тут є мій світ“, румуна, що виемігрував до Америки і там став відомим письменником. Автор песиміст, часто безнадійний, але ввесь малюнок в його повісти має прості лінії. Ця повість присвячена спогадові про батьківщину. Її герой Йонель не доїзджає до Америки, через недугу очей і примушений жити в маленькому містечку, в домі, де находить захист. У подружжі він теж нещасливий, бо не має дітей. Щоб мати дитину, він годиться на те, щоб вона не була його рідна і через те попадає у нові конфлікти, яких не передбачував. Автор змальовує своєрідне середовище, неподібне до інших країв, мало знане і проводить думку про незавидну долю людини, яка не може почувати себе щасливою дома, а не вспілі вимандрувати.

ПОВІСТЬ А. ҐАТТІ.

Повість італійського письменника Анджельо Ґетті „Роман у подружжі“ вже перекладена на деякі чужі мови. Герої повісти Альберт та Ілія належать до високої суспільної верстви і обертаються ввесь час у товаристві вчених, великих промисловців, старшин і духовних. Їх дім визначається високою духовою атмосферою, наскрізь патріярхальною. Духові прикмети героїв кидають цікаве світло на їх інстинкти та звички. Жінка Ілія наділена незвичайно високим хистом кохати щораз-то у нових формах та засвоювати собі всі духові впливи свого середовища. Навіть коли вона вмирає, її вплив на чоловіка не слабне. Велика частина цієї довгої повісти присвячена саме аналізі такого впливу. Автор хотів змалювати ідеальну подружню пару, що вміє зєднати у своєму звязку все найкраще ідеальне і змислове. У неодному місці він користувався поглядами католицької релігії і намагався відтворити той вищий надзмисловий світ, де дух перемагає тіло. Але як це трапляється дуже часто в авторів, що краще вм'ють змальовувати те, що бачать, ніж те, що уявляють собі в ідеї, найвиразніше в цій повісти вийшли місця з картинами змислового світа.

ЯКІ БУВАЮТЬ НАУКОВІ ДОСЛІДИ.

В університетській бібліотеці у Відні переховують книжку колишнього професора з Софії Одіна: „Розвиток великих людей“. Автор скінчив її 50 років тому, а працював над нею ціле життя, поставивши собі за мету прослідити матеріяльні умовини, серед яких розвивалися великі вчені, поети та артисти. У своїх дослідах він зайшов так далеко, що збирав дані, кільки кімнат мали батьки геніїв, який м'сячний дохід, які ощадности, як одягалися, що їли тощо. Всі ці дані він пробував звести до таблиць з цифрами і графіконів які показували л'нїями щось у роді мапи з мережок залізниць. Ясно, що нелегко було розяснити, чому рідні брати та сестри геніїв, від тих самих батьків і виховані в тих самих умовах, залишалися зовсім пересічними людьми. Книжка професора є своєрідним дивоглядом і досі в неї залишилися у світі тільки два примірники.

Сторінка без політики.

Сухий лід.

В домашнім господарстві та ще більше в промислі конче потрібне вдержання низької температури. Те торкається у першу чергу харчевої промисловости. Втримання мяса, молока, масла і т. п. без прохолоди важко тепер навіть і подумати. Не забуваймо, що тепер десерове мясо, добре охолоджене, мандрує із Сибіру до Англії або з Данії до південної Африки. Транспорти мяса йдуть із Австралії чи Аргентини до Англії. Залізниці доволі давно завели в себе вагони-холодильні, що холодять ледом.

Отже звичайний лід із води має деякі невигідні прикмети, він тає при температурі 0°. Якщо нам потрібна нижча температура, мусимо вживати холодних мішанин та апаратури дуже складної, яка майже зовсім виключена в домашнім господарстві: поплатна тільки в промислі.

У звичайних умовинах водний лід невигідний ще й тим, що при таянні дає воду, яку треба кудись спускати. Одинока добра прикмета водяного леду — це дешевість його заготівлі та втримання. Та ставовий чи річний лід буває іноді такий занечищений бактеріями, що для харчевих цілей подекуди забороняють його вживати. Тоді треба вживати штучного леду.

В порівнанні з водним „мокрим" ледом, „сухий" лід із замерзлого безбарвника вуглевої кислоти має багато добрих прикмет і одну тільки хибу: вищу ціну. Промисл, який від давна має нахил працювати без відпадків, від давна звернув увагу на велитенські скількости вуглевої кислоти, які пропадають безупинно при всіх процесах горіння, при випалюванні вапна і т. д. Запотребування вуглекислоти до мінеральних вод просто маленьке в порівнанню із тими кількостями, які переходять в атмосферу (повітря). Дістати твердий безбарвник доволі легко: очищений газовий безбарвник (не сміє містити в собі води та сполук сірки) сильно стискають, охолоджують і дозволяють легко розходитися (експанзувати). При тім він так охолоджується, що застигає немов сніг, з якого відтак формують бльоки. Ті бльоки в трое важчі як ледові того самого обему. Температура сухого леду — 81° а 1 кг. сухого леду дає 150 одиниць холоду (кг. водного леду 80). Отже при сухім леді використовуємо холоду майже у двое стільки що при воднім леді.

Сухий лід перевозять у пакетах з папи. З уваги на втрати через випаровування — сухий лід не тає, тільки випаровуючи — транспорт, що триває довше ніж 6 годин, не оплачується. У великих установах використовують відпарований безбарвник та загущують його знову, покриваючи тільки розмірно не великі втрати. Як уже ми згадали, сухий лід випаровує не таючи (тає тільки під тиском 80 атмосфер) та газовий безбарвник теж консервує.

В Америці вже досить давно вживають сухого леду в харчевій промисловості, головно для транспортів мяса, риб та масла.

Охолоджене печиво тижнями тримається свіже, квіти витримують далекий перевіз, дальше бита птиця, риби та ярини. В домашнім господарстві сухий лід вимагає окремих холодників, щоби температура не стала надто низька, з другого боку, щоб сухий лід не випаровував за швидко. Сухого леду не можна щільно замикати, бо при відпаровуванню витворює натиск до 80 атмосфер і несталеву посудину розірве зовсім легко. Установи мусять дбати про добру вентиляцію, бо безбарвник важчий від повітря, громадиться у всіх низько положених закамарках і в нім можна втопитися, як у воді. Зате він не отруйний. В Америці, в горячі літа деякі підприємства холодять свої приміщення сухим ледом.

Обходитися з ним треба обережно, бо міцно притиснений до руки викликує небезпечні попарення. Брати його можна тільки в грубих рукавичках або через шматку.

Ф.

Війна з видрами в Англії.

Англія не могла великої уваги присвятити підготові до війни, бо вела війну... з видрами. Саме тепер міністр внутрішних справ Англії заявив у палаті громад, що війна з видрами, яку почали ще в 1932 р., щасливо закінчена. Шкідливі гризуни зовсім уже винищені на території з'єдиненого королівства і фармери можуть уже тепер спокійно спати.

В 1927. р. якийсь підприємчивий купець кожухами привіз до Англії одну пару американських видр, думаючи розплодити їх для торговлі шкірками. Видрам вдалося доволі швидко втекти і вони почали множитися з такою швидкістю, що вже по двох роках нараховували їх на добрих 3 міліони. Звірята стали згодом для населення справжнім нещастям. Видри поселившись як завжди у водах, нарушили гати і внаслідок їх роботи в 1933 р. трапилася в околицях Северна велитенська повінь, яка спричинила багатотисячні шкоди.

Після того випадку англійський уряд рішив ужити якнайенергічніших засобів, щоб винищити видри. Боротьбу з видрами повели дуже послідовно й витревало, так що вже у 1935 р. міністерство внутрішних справ повідомляло, що вже 95 проц. видр винищено. Одначе тим успіхом уряд не міг вдоволитися, бо вистало6 залишити хочби 1 пару в живих, щоб нова видряча „пошесть" поширилась. Треба було ще 2 літ, щоб шкідливих гризунів винищити щодо одного.

Морози в зоольоґічнім городі.

Морози, що панували від кількох тижнів у цілій Европі, далися у знаки теж деяким звірятам паризького зоольоґічного городу, так що адміністрація зоо мусіла вжити спеціяльних заходів, щоб зберегти здоровля і життя звірят непривичних до такої низької температури.

Гіпопотама перевели із зовнішного басейну до закритого приміщення і тричі денно обливають його горячим натриском (25 ст.). Ці натриски незвичайноо припали гіпопотамові до смаку і він чекає чергового натриску з величезною нетерпеливістю.

Етіопські льви дрожать у своїх клітках, не зважаючи на те, що їх теж перенесли до нутра будинку. Щоб додати львам потрібні кальорії, адміністрація веліла мясо призначене для львів, смарувати густою верствою рибячого товщу.

Також і звірятам, що привикли до холоду, збільшили харчеві пайки. Нпр. морський кінь дістає замість звичайних 40 кг. риби денно — 60 кг. Пеліканам дають по 10 селедців кожного дня замісць 6 і т. д.

Екзотичних птахів — казуарів, ібісів, мексиканські папуги і т. д. перевели до приміщення, яке освітлюють і в день і в ночі інфрачервоними, теплими проміннями. Жираф кормлять теплим молоком і пильно слідкують за тим, щоб вони не простудили горла, яке в них дуже ніжне.

Винахідник фальшівником.

Останніми часами появилася у Відні справжня повінь фальшивих монет, виконаних просто по мистецьки. Навіть банкові скарбники приймали ті монети за добрі, не відріжнюючи їх зовсім.

Вкінці поліція арештувала фальшівника. Був ним шльосар Гавриїл Боск, який сам, без помічників фабрикував монети й поширював їх. Далі виявилось, що Боск незвичайно здібний винахідник, який понадумав кількадесять корисних апаратів, між ін. мотор до мотоциклів, шифрований замок незвичайно простої конструкції і т. д.

Як воно завжди в житті буває винаходами Боска користувалися інші, зате сам винахідник жив у нужді. Тому що він не мав із чого жити та головно тому, що не мав змоги працювати над своїми винаходами, він рішив виробляти фальшиві монети. І в тій ділянці виявив він замітний талант. Машина, що її з нього знайшли, була незвичайно проста, хоч монети випуска[...] вона такі знамениті, що важко їх було відрі[...]нити від правдивих.

—o—

СМЕРТЬ ЛЮДИНИ, ЩО ЗНАЛА „ТАЙНУ СВІТА".

У Сльовлі помер д-р Вілієм Стенлі Менсфільд, який дожив до 96 літ і придбав собі [...] Англії свого роду популярність.

Ще в 1860 р. зявився він в архієпископа Кентберійського і повідомив його, що у [...] йому відкрилася „найбільша тайна світу". На думку Менсфільда ця тайна могла мати збір[...] значіння для майбутньої долі людства. Голов[...] вона моглаб раз на завжди знищити всяку не[...]безпеку війни.

Д-р Менсфільд зовсім не робив враже[...] божевільного. Його особиста репутація викл[...]чала всі підозріння. Архиєпископ Кентберійський заявив, що готов стати посередником між Менсфільдом і людством і просив поді[...] собі умовини.

Не важко собі уявити счудування архієпископа, коли д-р Менсфільд став домагатися 50.000 фунтів. На таку суму він оцінив свій [...]щий сон.

Від тієї пори цілих 76 літ д-р Менсфільд безупину розсилав листи до ріжних редакцій часописів та окремих політичних діячів, „погрожуючи", що забере зі собою свою тайну [...] могили, якщо не виплатять йому суми, що він домагався. 76 літ ніхто не відповідав на його заклики і д-р Менсфільд помер доживши [...] глибокої старости та не відкрив своєї „найбільшої тайни світу"

ЯКУ „РАНГУ" ЗАЙМЕ КНЯГИНЯ ВІНДЗОРУ

Важке і клопітливе питання яку рангу по[...]винна дістати княгиня Віндзору, ще до цієї пори не вирішене. Герольдисти Букінгемської Палати далі сперечаються між собою на [...] тему.

На підставі двірської етикети князь Віндсору займає безпосереднє місце після свого молодшого брата, князя Кенту й перед усіми іншими князями королівства.

На думку одних експертів жінка б. короля повинна йти за сестрою і зовицями короля одначе перед усіми іншими княгинями. Таким чином княгиня Віндсору стала би восьмою з [...]ги жінкою в Англії.

Та одночасно вона не дістала титулу „Королівської Величности" й тому інші експерти кажуть, що їй належиться аж 29 місце після всіх інших княгинь.

Можливо, що Юрій VI. вирішить це [...] питання і сам призначить „рангу" [...] Віндсору.

ВЕСЕЛЕ.

ГОДИНА ДУХІВ.

Чарка і Пляшка сидять разом у кредені [...] ває година за годиною. Раптом годинник [...] нає вибивати годину. Приятелі рахують і [...] ховують дванацять ударів. Тоді Чарка каже

— Година духів!..

На це Пляшка:

— Егеж, мій домашній дух уже чекає!

НЕ ТРАТИТИ НАДІЇ

Петрусь приніс перед святами шкільне свідоцтво. Батько приглядається свідоцтву і [...]щить невдоволений чоло.

— Ну, щоб воно було добре, то я не [...] цього сказати... Сподіюся, що при кінці [...] буде воно краще.

— Дуже гарно, татусю, — відповідає [...]чина — найважніше не тратити надії!

ДИТЯЧІ МІРКУВАННЯ.

— Чи знаєш, що діється з дітьми, які не [...]ворять правди?

— Знаю, вони їздять залізницею на пол[...]ну білету.

ПОДРУЖНІ ГАРАЗДИ.

— Моя жінка кинула в мене машинкою [...] кави. Чи вам уже колинебудь таке тра[...]

— Ні, ми пємо завжди тільки чай.

АМАТОРКА КНИЖОК.

Маруся йде до книгарні і каже собі дати [...]ну книжку. Вибирає і перекидає добру [...]пю книжок. Нічого їй не подобалося.

— Чи маєте щось глибшого?

Книгар каже злобно:

— Егеж, Верна: „Тридцять миль під [...]дом моря".

Пародія парляменту.

Всі внески ухвалюють одноголосно аклямацією.

На четверговім засіданні Найвищої Ради СССР вибрали законодатну постійну комісію у складі 10 членів з депутованим Євтушенком, як головою. В склад комісії ввійшли між ін. Каганович і Шолохов.

Опісля вибрали буджетну комісію у складі 13 членів з головою Сідоровом, який є також головою московської ради.

На внесок депутованого Берії, секретаря центрального комітету партії, вибрали комісію закорд. справ у складі 11 членів з головою Ждановом. В склад комісії ввійшли м. ін. Хрущев, Мехоліс, Бейт і Мануїльський член викон. комітету Комінтерну та президії Комінтерну і заступник Димітрова. Всі внески прийняли однодушно через аклямацію.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ СКЛАДАЄ ПОКЛІН ГПУ.

МОСКВА, 15. І. На вчорашньому вечірньому засіданні Ради Національностей голова мандатової комісії Нурпейсав Садик зложив звіт, у якому зазначив, що між депутованими до Ради Національностей є 409 комуністів і 165 т. зв. безпартійних большевиків (загальне число депутованих 574). **Склад Ради Національностей такий: москалів 146, українців 34, білорусинів 15, грузинів 33, азербейджанців 34, вірменів 30, жидів 15 німців 9 та кілька представників дрібних національностей.** Під соціяльним оглядом переважає уряднича кляса. Між депутованими є 110 жінок.

Голова комісії зложив поклін Г. П. У. і його шефові Єжову, за винищування „ворогів народу“.

В половині засідання появився Сталін, якого — як звичайно — прийняли бурхливими оваціями.

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну преґарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— **Нинішне недільне число „Діла“** видаємо виїмково в обемі тільки 12-ти сторінок, з уваги на попереднє ювилейне число, що вийшло в значно збільшеному обемі.

— **Управа Українського Народнього Театру** ім. І. Тобілевича (Кооператива „Український Театр“ у Львові) повідомляє, що в днях 24. і 25. січня ц. р. загостить Театр до Львова на дві вистави в салі Театру Ріжнородностей (Народній Дім) і виставить у дні 24. ц. м. істор. драму в 6 відслонах І. Зубенка п. н. **„Олена“** відзначену на конкурсі Т-ва Українських Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові за рік 1937, а в дні 25. І. ц. р. песу на 4 дії Задвірського п. н. **„Довбуш“**. Початок вистав год. 7.30 ввечір. Білети від дня 17. І. ц. р. продаватиме „Союзний Базар“, вул. Руська. Подробиці в афішах.
132 5—5

— **До найстарших передплатників „Діла“** належить також **о. декан Кипріян Ясеницький,** Жовтанці, що абонує наш орган від першого його числа. У списку найстарших передплатників „Діла“ в ювилейному числі пропущено назвище о. Ясеницького через недогляд і навал праці.

— **Центральний Кооперативний Банк „Красвий Союз Кредитовий“ (Центробанк)** повідомляє, що, йдучи назустріч вимогам своїх П. Т. Членів і Клієнтів буде приймати вплати на вклади і біжучі рахунки в своїй домівці при вул. 3. Мая ч. 15 також вечорами від год. 6—8.

— **Пропамятний вечір Марії Білецької** у клюбі „Нової Хати“ і „Труду“ відбудеться 17. ц. м. в домівці клюбу, Ринок 39. Своїми споминами про покійну поділяться: пп. К. Малицька, О. Залізняк і І. Скопляк. Початок в год. 6-ій. Членам і гостям раді. 165

— **Пересторога для всіх!** Як відомо, в Німеччині сильно поширена тепер небезпечна недуга тварин — прищиця. Як звідомляли часописи, занотовано вже кілька випадків тієї хвороби й на західних землях Польщі. Тому не виключена можливість, що ця недуга може перенестися і на наші землі. Прищиця, як відомо, є небезпечна й для людей і вимагає великої осторожности. Тому — хоч ще й нема безпосередньої небезпеки тої недуги на наших землях, — всеж таки треба бути заздалегідь осторожним і уживати тільки пастеризованого молока Маслосоюзу. Воно, позбавлене всіх хороботворчих бактерій, дає повну запоруку перед всіми пошесними недугами.

— **Збірна вистава образів** І. Чапського, С. Щепанського і О. Водзіцької відкрита щодень між год. 10—15 в новій домівці професійного союзу артистів пластиків пл. Марійська ч. 9. І. п.

— **В Українськім Наук. Інституті в Берліні** відбувся 14. ц. м. виклад д-ра М. Масюкевича на тему: „Соціяльно-політичний склад жидівства на Україні“.

— **Хто виграв на льотерії.** У вчорашньому тягненні Кляс. Льотерії впали м. і. такі більші виграні: 30.000 зол. на ч. 2840. 5.000 зол. на ч. 47753 96109 110959 133174 147175 186043. 2.000 зол. на ч. 17889 59541 84227 93341 96678 134182 137175 171554 1.000 зол. на ч. 6494 25467 30717 35999 65539 68259 72380 73754 75638 78526 81430 84831 85844 92419 104368 113881 121155 126655 150915 161971 169960 177685 178207 192745. По перерві: 20.000 зол. на ч. 64373. 15.000 зол. на ч. 845. 5000 зол. на ч. 28620 61679 106181 133929 168846 178157. 2.000 зол. на ч. 960 2144 26111 89022 108089 138369 180100. 1.000 зол. на ч. 12305 15793 22495 55192 67845 72505 78864 79831 83190 85913 92132 95929 100109 101280 103353 103968 104274 559 108223 110377 118698 126677 127746 131463 136129 146548 154961 160891 173183. 187125. — В нинішнім тягненні впали м. і. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 154925. 10.000 зол. на ч. 121778 129440. 5.000 зол. на ч. 59411 189802. 2000 зол. на ч. 59411 189802. 2.000 зол. на ч. 3127 26311 40140 52817 52914 57673 75410 129712 153112 155459 159442 169075 180756. 1.000 зол. на ч. 10948 26509 26921 27775 38557 38761 46108 52794 54101 69717 75225 87751 89103 114148 123798 131073 132116 134923 145981 149777 153620 153919 157772 158237 166925 178850 185699 188813 193628.

— **За будову церкви св. Івана Богослова у Львові.** Як відомо, будову цієї церкви при вул. Потоцького (біля монастиря СС. Василіянок) веде інжинірська кооператива „Кір“. В осени м. р. будова поступила значно вперед, бо витягнено мури церкви під дах. Будівельний Комітет після заплачення всіх дотеперішніх рахунків має в касі 5.453 зол. готівки. З весною 1938. р. будову треба буде продовжувати. Для докінчення її треба найменше 100 тисяч зол. Тому комітет звернувся зі закликом до всього українського громадянства, товариств і установ, щоб грошевими жертвами помогли докінчити хвальне діло. Окрім того видав 10-сотикові цеголки та приготовив низку культурних імпрез, що з них дохід призначений на будову церкви. Правні й фізичні особи можуть ставати ктиторами церкви, якщо зложать одноразово або в ратах 500 зол. на будову. Все українське Громадянство Львова й околиці повинно живо відкликнутися на зазиви К-ту, та дати доказ, що український характер Львова не є йому байдужий.

— **На латинізацію Сх. Галичини.** Польський архиєпископ у Львові кс. Твардовський похвалився перед представником варшавського тижневика „Наруд Польскі“, що за останніх 15 літ на терені Сх. Галичини побудовано поверх 300 костелів і польських каплиць.

— **У справі вбивства бл. п. Данила Стецькова** ведеться слідство дальше. Безпосередно після злочину поліційний дактильоскоп перевів кілька фотографічних знимок на предметах, яких доторкнулася рука злочинця. Як відомо, під закидом убивства арештовано колишню служницю Стецькова, Стефанію Цирко. Дальші доходження ствердили, що злочин є ділом двох осіб та що смертний удар мармуровою плитою походив з руки мужчини. Наслідком дактильоскопійної експертизи арештовано брата Цирківної, 22-літнього Йосифа під замітом співучасти в грабунковому вбивстві. Стверджено, що Цирківна бувала часто в мешканні Стецькова і при помочі воску зробила відтиск ключа до огнетривалої каси. Цей відтиск передала свому братові Йосифові, який дав зробити шлюсареві у Старому Селі ключ. При помочі цього ключа пробував він опісля добутися до каси в мешканні Стецькова. Дальше слідство ведеться.

— **Присуд на б. старосту Робакевича** запав у станиславівському суді. За дефравдацію самоврядних грошей його засуджено на 4 роки вязниці з зачисленям слідчого арешту, вирівнання 17.000 зол. та заплату судових коштів. Другий обвинувачений Ставінський б. секретар повітової ради дістав 6 місяців вязниці, з чого половину подарували йому на основі амнестії а другу половину припинили на два роки.

— **Лявіна засипала лещетарів під Чорногорою.** З Ворохти вибралося 60 лещетарів, учасників військового лещетарського курсу на прогульку на гору Заросляк. Тому, що западала ніч і в горах настала сильна сніговія, лещетарі рішились вернути з верху до захисту на Зарословяку, поділившись на дві групи. В дорозі під Кізлами лещетарі спричинили лявіну. Ратуючи життя, вони стали втікати на лещетах в долину. Всеж таки лявіна захопила з одної групи шістьох лещетарів, з другої двох. Усіх шістьох лещетарів з першої групи швидко відкопали живими, з другої групи вратували тільки одного, а один, лісник із Кремяниця, Савіцький пропав під снігом і досі не вдалося його віднайти. Нема сумніву, що він вже не живе. В цьому місяці було вже кілька лещетарських катастроф з трагічним вислідом.

— **Львівська хроніка.** На вулиці Лелевеля якийсь злодійчук вирвав із рук Данути Урбанської, жінки лісничого з-під Ланьцута торбинку з готівкою 100 зол. і втік. — При вул. Кордецького отруїлася сільним квасом якась молода жінка, залишивши картку з написом: „Мариcя... через Польдая“. — До львівського шпиталю привезли кравчиню Франціщку Вексельберг (вул. Казимирівська 16), яку пробив ножем у груди її наречений Андрій Соха, магістратський возьний, посперечавшися з нею.

— **Краєва хроніка.** В селі Юнашків, пов. Рогатин, у хаті Ілька Клінка застрілився із службового кріса поліціянт Казимир Мазур із станиці Конюшки. — Ольга Натальчук у Тернополі залишила без опіки двох малолітніх синків, 4- і 2-літнього, які запалили ліжко і вдусилися в димі. — На дорозі біля Волі Висоцької, пов. Жовква, зударилися два вантажні авта й сильно ушкодились. Жертв людьми не було.

— **Студентка прав злодійкою.** Перед львівським судом станула б. студентка прав Франціщка Р., родом із Станиславова, яка ходила до будинків жіночих шкіл у Львові і крала з гардероби ученицям плащі, зарукавки, снігівці і що попало під руки. Її засудили на 8 місяців вязниці з припиненням.

— **Засипав селянинові порошком очі і пробував ограбити.** На дорозі в Острові, сокальського повіту якийсь грабіжник напав на господаря Мартина Шимського з Нового Двора і поваливши його на землю засипав йому якимсь порошком очі. Опісля придусив його колінами і хотів зрабувати йому 1000 зол., які той мав при собі. Врешті Шимський вирвався з рук напасника і втік до найближчого дому, а згодом повідомив поліцію. Під замітом нападу арештували Адама Кураха з Острова.



— **За родинну честь.** На подвірі Катерини Альгерд у Кольонії коло Гаїв, львівського повіту, застрілено 24-літнього Йосифа Глезнера. Дохоження викрили, що вбивником був 30-літній Франц Бонка з Миклашева за намовою Олекси Тютки з Гаїв. Тютка рішив пімститися на Глезнері, що звів йому швагерку і до виконання пімсти намовив Бонка, якого арештували.

— **Напад на автора.** В „Земянській“ каварні у Варшаві на польського письменника Антона Словімського напав Зигмунт Іногорський і зневажив його чинно. Слонімський на напад не реагував і спрямував справу на гонорову дорогу. Причиною нападу був вірш Слонімського „Для отчизни“ в останньому числі „Відомосьці Літерацкіх“, де находиться м. і. таке місце: „В твей ойчизьне каркі сен зґіна пшед каждом владзом, в твей ойчизьне тись голди складал пшед обце трони“.



— **Дипльомований інжинір — вломником.** У Варшаві арештували молодого інжиніра Ігнаца Шаберського, сина заможних родичів із Білостоку, що в ріжних забавових місцях робив знайомства з ліпшими дамами, щоб їх окрадати. Він робив відтиски ключів у їх мешканнях і заходив потайки, коли нікого не було дома. Поліція довший час не могла попасти на сліди злодія, аж коли почали пильно обсервувати, здемаскували інжиніра Шаберського. Його арештували. В його мешканні знайшли цілий склад злодійських знарядів.

— **Бандит Марушечко гуляє на волі.** В місцевости Мацейовіце недалеко Варшави стверджено, що там перебуває голосний бандит Марушечко, який передерся крізь поліційну облаву після арештування його спільника Кошевяка біля Радома. Повідомлена влада вислала на місце двох поліціянтів, яких Марушечко разом із двома спільниками привитав вистрілами. Тяжко ранених поліціянтів перевезено до шпиталю, а бандити втікли. По дорозі стріляли до ще одного поліціянта, але не ранили.

— **Жидівська гімназія в Ужгороді.** Недавно відкрито в Ужгороді жидівську гімназію, що міститься в модерному двоповерховому будинку над рікою Ужом. У відкритті взяли участь представники влади з губернатором Грабарем. Будинок прикрашений — як повідомляє „Українське Слово“ — державними і краєвими жовто-синіми прапорами. Гостей привитав ред. Серіль по українськи та еврейськи. Були ще й чеські промови. Хор учеників відспівав кілька чеських, українських і еврейських пісень.

— **Д-р Карло Бакса,** один із визначніших чеських діячів, умер у Празі. Брав живу участь у політичному житті, був членом чехословацької Народньої Ради, опісля приматором міста Праги. На цьому становищі поклав великі заслуги для розвитку міста. Торік зрікся цього становища, а на його місце вибрали приматором д-ра Зенкля.



☦ Посмертні згадки.

Миколая Божук-Штефуцова, молода поетка на Закарпатті, померла після довгої недуги 14. січня ц. р. в 32. році життя. В. Й П!

І. Якимчук. Після 3-річної серцевої недуги помер у Чаславі 31. XII. м. р. І. Якимчук, б. стрілець УГА, родом зі Сх. Галичини. В останніх двох роках вже не міг працювати, так, що на прожиток заробляла його жінка. В останніх часах лічив його безплатно лікар з Переяслава д-р Володимир Маркович. Похорон відбувся 2. І., в якому взяла участь вся українська еміграція з Часлава й околиці. Вінець був прикрашений жовто-блакитними лентами. В. Й. П!

Марія з Кадайських Рудницька, вдова по бл. п. о. декані з Торського, по довгій і тяжкій недузі, принявши Найсв. Тайни, упокоїлася в Бозі 12. ц. м., проживши 77 літ. В. Й П!

Вклади в Комунальних Касах Ощадности ростуть!

Довідуємося, що в грудні м. року Малопольські Комунальні Каси Ощадности виказали зріст вкладів на дальші зол. 7.320.315 через що сума ощадностевих вкладів у Галичині зросла до 256 міліонів 631 тисяч золотих. Скількість вкладчиків зросла також до 560.087.

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Справа відсутности українського духовенства на Загальних Зборах П. С. К. „Р. Ш.“ в Чорткові. Дня 18. грудня 1937 р. відбулися Заг. Збори „Р. Ш.“ в Чорткові, на яких уперше, від коли існує в Чортківщині рідношкільна організація, не було присутнього ані одного священника, ні в характері гостя, ні як управненого делегата, хоч священники були вибрані деякими кружками делегатами на Загальні Збори Союзу. Справа відсутности священників на Зборах була предметом дуже оживленої дискусії, в якій забирали голос численні делегати. У висліді тої дискусії на внесення інж. Василя Трачука Збори одноголосно ухвалили такі резолюції: 1) Загальні Збори ПСК „Р. Ш.“ в Чорткові, що відбулися 18. XII. 1937 р. у присутности 77 управнених делегатів, які заступали 25 кружків „Р. Ш.“ з повіту, стверджують з жалем цілковиту відсутність на Зборах українського духовенства, що сталося внаслідок відомого обіжника стан. владики. 2) Загальні Збори заявляють, що відсутність духовенства з життя рідношкільної організації не сміє пошкодити дальшій рідношкільній роботі в чортківськім повіті. 3) Збори висказують побоювання, що така відсутність українського духовенства може відємно вплинути не тільки на цінний авторитет українського духовенства в нашім народі, але також може пошкодити греко-катол. церкві й нашій вірі. 4) Збори доручають новообраній Раді оголосити повищу резолюцію в українській пресі.



Звичайні Загальні Збори Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.“ в Чорткові. Як відомо з кількох дописів з чортківського повіту, уміщених на сторінках „Діла“ в 1937 р., Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ в Чорткові з початком 1937 р. був тереном вівому непотрібної нагінки деяких одиниць на провід рідношкільної організації в Чорткові. У висліді тої нездорової атмосфери звичайні Загальні Збори ПСК „Р. Ш.“ в Чорткові вибрали були дня 29. січня 1937 р. нову Раду незгідно з приписами статуту, тому Головна Управа „Р. Ш.“ у Львові розвязала ту Раду і доручила голові ПСК „Р. Ш.“ в Чорткові чи пак його заступникові дир. В. Шматі підготовити нові надзвичайні Загальні Збори, які дійсно відбулися дня 11. квітня 1937 у присутности делегата Головної Управи дир. Івана Герасимовича. На тих надзвичайних Загальних Зборах цілковито зліквідовано непорозуміння і вибрано нову Раду, в склад якої увійшли старі рідношкільні діячі з чортківського повіту. В тім складі Рада працювала до звичайних Загальних Зборів ПСК „Р. Ш.“ в Чорткові, які відбулися дня 18. XII. 1937 р. Хід цих Загальних Зборів та звідомлення уступаючої Ради виказали, яку велику користь може принести обєднання українського громадянства на терені рідношкільної організації. Звідомлення організаційної діяльности Ради і Комітету будови рідношкільного дому за діловий рік склав д-р Михайло Росляк, адвокат у Чорткові; подрібне касове звідомлення всіх вплинів і видатків Комітету будови предложив на письмі член Контрольної Комісії п. Микола Попільський. З предложених обох звідомлень стверджено, що ПСК „Р. Ш.“ в Чорткові в минулім році вів дуже енергійну акцію і на полі організаційнім, і в справі будови рідношкільного будинку в Чорткові. ПСК „Р. Ш.“ в Чорткові обслугує тепер 34 кружки, при чому кружок у Чорткові веде гімназію, ліцей, 7-клясову людову школу та бурсу. До гімназії ходить у цім році 235 учеників, до всел. школи 158 учеників, у бурсі має приміщення понад 20 учеників української гімназії в Чорткові, переважно сільські діти. На Збори явилося управнених до голосування 77 делегатів, які заступали 25 кружків. Літом 1937 р. зорганізовано в повіті 17 дитячих садків, в яких виховувано 585 дітей. В цілі відготовлення кращих виховниць дитячих садків на 1938 р. уступаюча Рада рішила перевести в березні 1938 р. в Чорткові курс для вишколу провідниць дитячих садків. Подібний курс, що тривав 3 тижні, відбувся в Чорткові у червні 1937 р. і на тім курсі вишколено 15 провідниць дитячих садків, які відтак вели садки в Чортківщині та інших повітах. Рада присвятила велику увагу на оживлення організаційної діяльности по всіх кружках чортківського повіту. Але найбільше уваги й енергії присвятила Рада справі будови рідношкільного будинку в Чорткові. Будинок цей почато в квітні 1937 р. Комітет будови старається він

...Ради та кооптовані нею члени „Р. Ш." з чортківського ...ету. Після затвердженого пляну праці справу бу... поділено на дві частини, а саме до кінця листо... 1937 р. Комітет будови мав викінчити будинок ... дах і вкрити його бляхою, а цілковито викінчити ... з кінцем липня 1938 р. Завдяки ... будинок мають ... праці Комітету будови, зокрема обох його ... технічної та організаційної, першу частину ... виконано в означенім речинці. Будинок ви... ... під дах і вкрито його бляхою та забезпечено ... Кошти дотеперішньої будови дійшли до ... До цілковитого викінчення будинку потрібно ... 000 зол. Завдяки організаційній секції, на чолі ... 65.000 зол. ... секретар Ради д-р Михайло Рослик, на літо ... 1937 р. зібрано 35.004.69 зол. у готівці та коло ... 000 зол. невložених і письмових зобовязань, які тепер ... жертводавці сплачують. На повищу готів... ... квоту зложили з чортківського повіту: україн-

ська кооперація 3.713.15 зол., кружки „Р. Ш." 966.30 зол., читальня „Просвіти" 631.46 зол., кружок „Союзу Українок" 481 зол., „Луги" 170.10 зол., кружки „Сільського Господаря" 156.19 зол., „Соколи" 92 зол., інші т-ва 196.80 зол., громадянство 19.907.89 зол., при чому громадянство самого Чорткова зложило в готівці 7.372.24 зол. Крім того повіт Борщів зложив 3.159.36 зол., повіт Бучач 1.757.55 зол., повіт Копичинці 1.506.33 зол., повіт Заліщики 686.80 зол., край 1.450.50 зол., загранцця 104.03 зол. В дальшому звідомленні д-р Рослик начеркнув і предложив Заг. Зборам дуже докладно опрацьований плян праці Комітету будови на цей рік, щоб можна було добути фонди на викінчення будинку в означенім речинці та щоб викінчений будинок якнайскорше віддати до вжитку кружка „Р. Ш." в Чорткові. Звідомлення і плян праці Комітету будови прийняли Заг. Збори з одушевленням, висказуючи повне признання уступаючій Раді, проводові обох секцій Комітету будови та всім членам Комітету. По переведенні дискусії признано уступаючій Раді абсолюторію і відтак вибрано нову Раду, на чолі якої станув д-р Михайло Рослик. У склад нової Ради ввійшло 10 активних і для справи Рідної Школи добре заслужених передових громадян з Чорткова, які дають повну запоруку, що нова Рада викінчить в означенім речинці будинок і віддасть його до вжитку кружкові „Рідної Школи" в Чорткові.

—o—

Спортові новинки.

Чорні — Україна 6:0 (1:0, 1:0, 4:0). Висока програна наших гокеїкарів, які тільки у двох перших терціях добре трималися. Україна грала далі без Скрипія. Ворота для Чорних здобув Куліковський 2, Ясінський II, Чижевський, Ульм і самовбивча. Глядачів було коло 700. В Україні найкращий Маринець, найслабший Лисик. Стан мистецької табелі А-кляси такий: 1. Чорні 3 гри 5 п. і відн. воріт 13:0; 2) Погонь 1 гра 2 п. в. в. 1:0; 3) Україна 2 гри 2 п. в. в. 2:6; 4) Лехія 2 гри 1 п. в. в 0:1; 5) АЗС 2 гри 0 п. в. в. 0:9.

Перша перемога канадійців. Канадійські гокеїкарі приїхали вже по довгих торгах до Европи, щоб узяти участь у гокейових мистецтвах світу у Празі. Дружина канадійців виступає під назвою „Садберійські Вовки". Перший свій метч розіграли „Садберійські Вовки" в Дісельдорфі, де перемогли тамошній Е. Г. Г. 3:0 (1:0, 1:0, 1:0). Канадійці були перетомлені морською подорожею.

ЛТЦ Прага програла двічі з дружиною англійських канадійців. Перший метч закінчився катастрофальним погромом чехів 2:14. Зате у другім метчу чехи осягнули кращий вислід. Канадійці, як кажуть, „пізнавали" минулої ночі Прагу.

Де будуть відбуватися мистецтва світу? Мистецтва світу в копаним мячі, які в літі відбудуться у Франції, будуть розділені на такі міста: Марсей, Бордо, Гавр, Страсбург, Ліон, Лілль, Тулюза; Рен, Антіб і Париж.

Мадяри хочуть зреванжуватися Португалії. Після несподіваної програної Мадярщини в Лісабоні 0:4, мадяри конче хочуть зреванжуватися і заманити португальців на відплатний метч до Будапешту. Програна мадярів у Португалії наробила в Мадярщині великого шуму.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:
Неділя 16. І. год. 3.30 попол. „Сісі"; год. 7.30 веч. „Сісі".
Понеділок 17. І. год. 7.30 „Сісі".
Вівторок 18. І. год. 7.30 „Старосвітська пісня" прем'єра.

Театр Рівноорідностей:
Неділя 16. І. год. 3.30 попол. „В перфумерії"; год. 7.30 веч. „Розрахунок".
Понеділок 17. І. вистави нема.
Вівторок 18. І. год. 7.30 „В перфумерії".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
[illegible]

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
[illegible]

КІНА.

[illegible]
МАРУСЕНЬКА: „Лябук".
МЕТРО: „Камелюва дама".
МІРАЖ: „Сціпіон Африканський".
МУЗА: „Благословенна земля" (Ел. Райнер, Павло Муні).
ПАКС: „Один поверх вище".
ПАЛЯС: „Премієра" із Зарою Леандер.
РАЙ: „Чар богеми" з Ів. Кепурою та Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „До побачення, гарна пані" (Л. Гайд, Слезак, Тіль, Александер).
СВІТ: „Тайна чорної кімнати", „Такі то дівчата".
СТИЛЕВЕ: „Королева Вікторія" та ревія.
ТОН: „Проміння ваґляди".
УТІХА: „Смерть чигає в джунглях" та ревія.
ХИМЕРА: „Дівчата в Новолипках".

ФОТОПЛЯСТІКОН: (пл. Маріяцька 5). „Індія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовіт" (Пасаж Гавсмана ч. 7): „Мадагаскар".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 16. січня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Муз. дрібнички, 19.30, 20.00, 21.00 „Кармен" оп. Бізета; БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх. 15.45 Циг. музика. 17.00 Два форт.; ВІДЕНЬ 15.40 Камер. Музика. 19.35, 20.00, 21.00 Спів, музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.30 Італ. нар. пісні. 16.00 Гарні мельодії; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 „Нашеші сам" оп. Летеле; ПРАГА 12.25 Розв. концерт. 17.10 „Земля співає" сюїта Сухона 17.35, 19.00 20.00 Німецька авд.; орх., солісти. Пісні Бетовена. 21.00 Симф. концерт; РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 21.30 22.00 Симф. концерт. 21.15 Пісні; РИМ 17.00 18.00 Комедія, 20.30 Розв. музика. 21.00 Концерт. 22.00 Скрипка.

Понеділок, 17. січня 1938.

БЕРЛІН 16.30 „Чорнокнижників учень" сцена на осн. Гетого, 17.00 Смич. квартет, 18.00 Розр. музика, 19.10 Симф. музика, 20.00 21.00 Вес. вечір; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 13.00 Циг. музика, 17.30 Форт., Грецька музика, 20.00 21.00 Орх. концерт, 21.35 22.00 Тріо; ВІДЕНЬ 12.20 Розр. музика, 17.30 Форт., 19.35 20.00 Вок.-муз. концерт, 21.35 Дві скрипки та клявесин; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.15 Солісти: скр., форт.; КОШИЦІ 18.00 18.30 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 22.45 Танц. музика, 22.15 Комедія; ПРАГА 22.10 Хор, 21.25 Новет оп. 31. Опора; РАДІО ПАРІ 18.00 Розр. концерт, 21.15 Спів. рецітал Діани Корк. 21.30, 22.00 23.00 Музика та сценка; РИМ 17.15 Форт., 17.55 Рецитації, 19.30 Розр. музика, 21.00 Інстр.-вок. концерт.

Вівторок, 18. січня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Муз. дрібнички, 18.00 Орх. і квінтет балалайок, 19.10 Розр. музика, 20.00 Легка музика, 21.00 Інстр.-вок. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУДАПЕШТ 12.05 Спів і форт.; 18.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей. 17.25 Спів. рецітал Марії Гусе, сопр., 19.40 20.00 Давні та нові віденські мельодії, орх., сол., 20.40 Балади, 20.45 21.00 Вок. авд.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Форт. рецітал Рен Джанолі (Франція), 22.30 Бетовенова серенада на флет, скр. і альтівку; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, 18.30 Жидівські пісні; МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 17.30 Смичк. квартет, 18.10 Німецька авд. Вокальний квартет, 19.30 20.00 21.00 „Сарка" оп. Фібіха; РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.15 22.00 Камер. концерт, 22.30 23.00 „Ля поінсес Мадан" драма Метерлінка; РИМ 17.15 Танц. музика, 19.00 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Ґільоча" оп. Фр. Чілеї.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 16. січня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Для села: Що дасть хліборобові упромисловлення Галичини; 8.40 Гуно: Фантазія з „Фавста", пл.; 8.50 Користи добре зорганізованого господарства; 10.30 Хорали Баха; 11.00 Розр. музика з пл.; 11.20 Львівський театр за Камінського; 11.30 Репортаж із життя; 12.03 Симф. поранок; 13.00 Вильно — осередок мистецтва; 13.10 13.10 „Орлята" Сарошевського; 13.30 Музика, орх., спів; 14.00 Представляємо спікер'а; 14.45 Для села: Огляд ринків рільн. продуктів, Що я скористала з практики у німецьким господарстві, Прогулька з Корковиком у радіостації; 15.15 Всього потроху; 15.45 „Варварка" опов. для дітей; 15.55 Молоді таланти: 15-літній скрипак М. Скалка у супр. форт.; 16.05 Два фортепіяни; 16.45 Анеґдоти з життя; 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., спів, гумор, цитри; 19.05 Театр Уяви: „Пане Коханку" драм. анекдота Ігн. Крашевського; 19.30 Концерт Муз. Т-ва, форт., спів, 20.35 Спорт.

Понеділок, 17. січня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Історія веселої пісні; Серенада Моцарта, орх.; 11.40 Гутірка з бруквіаром про його фах; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Чайковський: Симфонія е-моль, Пісня без слів, гр. пл. 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова та вибрані пльти для дітей; 15.20 Візкучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки; 15.45 В пісенці по краю; 16.15 Поетичні образки, орх.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Найбільша у світі копальня міді; 17.15 Спів. рецітал Алерії Корритко в супр. форт.; 17.50 Спортова гутірка та спорт. вістки; 18.10 Що дає управа цукрових буряків, гутірка для хліборобів інж. Іван Лапчук; 18.20 Пісні у вик. Т. Вардзеєвського, баритон у супр. форт.; 18.35 Огляд акторської творчости; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Воєнна авдиція; 19.30 Кооперація у домашнім господарстві; 19.50, 20.55 Актуальна гутірка; 20.00 Авд. Радіоконкурсу: „На щиталі" у вик. артистів „Кал про або"; 20.45 Веч. депеші; 21.00 Танц. музика, рефрени; 21.40 Поетичні новини; 22.00 Архітвори симф. музики; форт.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танц. музика з плит.

Шкіряні каганці

і ремінці для псів в найліпшім гатунку, кожна величина по зол. 1.40, лижви по 80 сот., гарапи по 1.50 — продає Робітня Римарсько-Ґалянтерійна Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми „Оздамандра". 519

Вівторок, 18. січня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Подорож Андрійка до Нового Року; 11.40 Скрипка; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Музика з пл.; 14.30 Пісні й арії у вик. Ф. Варпільського-Зембіцького, у супр. форт.; 14.55 Біржа; 15.00 Поезія сїчкового повстання, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Цікаві речі в 5 частинах світа, авд. для старших дітей; 16.05 Фінансово-госп. актуалії; 16.15 Вальдтойфлові вальси у вик. військ. орх.; 16.50 10.50 21.00 Актуальна гутірка; 17.00 У пустині Тріполісу; 17.15 Форт.; 17.30 Низькі температури у природі; 18.00, 18.50 Спортові вістки; 18.10 Три аналізи ґешту; 18.20 Музика з пл.; 18.40 Друга лінійна залізниця у Польщі; 18.55 Програма на завтра; 19.00 При літературнім столику: Стабілізація чи пошуканки; 19.30 Хор; 20.00 „Чоловік під дверима" оперетка Як. Офенбаха; 20.50 Вечірні вістки; 21.05 Симф. концерт. орх., вокал.; 22.05 Танц. музика; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Концерт бажань.

Зол. 7·— Щасливі обручки з 14 кар. золота тільки у **Б. ҐРІНБЕРҐА, Сикстуська 4**

БІРЖА.

Львів, 15. січня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·25 88·80, Долари американські 5.27·50, 5.25·00, Долари канад. 5.27·00—5.24·50. Фльорени гол. 294·07—292·33. Франки фр. 18·05—17·65, Франки швайцарські 122·15—121·35, Фунти англ. 26·39—26·25, Гульден данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·70—17·00 Кор. дан. 117·79—116·95 Кор. норв. 132·63—131·65. Корони шв. 136·28—135·30. Ліри італ. 21·80—21·00. Марки фінляид 11·66—11·25, Марки нім. 113·50 — 110·00 Шилінги австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95. Марки нім. срібні 122·00 — 118·0

Акції.

4 і пів проц. внутр. 64·75, 65·63, 3 інв 1 ем. 78·75 серія неноот. 3 поз. інв. 2 ем 79·75, серія 90·00 5 конверс. 67·75 прем. дол. 42·25, 4 консол 67·25

Папери.

Банк Польський 117·00 Цукор 38.50, Вугіль 30·75, 30·75, Лільпоп 63·00, Модрзеів 14·50, Островець 53·75, Стараховичі 36·00, 36·50, 38·00, Габербуш 49·50.

Тенденція вдержана

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 15 січня 1938 р.

кг. масла десер. бльок без оп. 3·05 зол
кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·10 зол
молоко . . . . . 16—17 сот.
яйця (копа) . . . . 7·90—8·00 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Парохіяльному урядові Церкви Успення Пр. Д. М. складає Старшина Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок за щиру Коляду щире Спаси Біг. — Фірмі Інж. Б. Попович, Фірмі Зоря, Фірмі Нова Фортуна та Впов. П. Гр. Терлецькому, землевласникові Мацевич, членам і прихильникам нашого Кружка і всім жертводавцям, що вложили датки на Передсвяточний Ярмарок і Коляду, складає щиру подяку **Старшина Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок.** 184

Жертви надіслані до Адмін. „Діла": на Ф. Д. А. М. 2— зол. Марія Блищук, Сокаль; замість бажань святочних по 2 зол. на Ф. Д. А. М., Інвалідів, Рідну Школу, Просвіту і Безробітних **Казимир Тріска, Новосілки.**

НАУКА

ВПИСИ

на ТРИМІСЯЧНІ КУРСИ КРОЮ І ШИТТЯ — наука індивідуальна, новою системою — успіх з науки певний — „АННА", ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 163 3—3

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО з правом видавання свідоцтв, ведена паризьким моделістом ВІНДЕРОМ, дипльомованим у Парижі, Дрезді, Відні. Професор патронату. Приймає вписи — ціни низькі. — Львів, Оссолінських 12. 196 3-12

НА КАРНАВАЛ фраки смокінги та всяку іншу візитову гардеробу поручає з власних і доставлених матеріялів **Р. ХОМИН** ЛЬВІВ, ДОМІНІКАНСЬКА Ч. 11. — — — Тел. 283-95 — — —

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ оказійно фортепіян першорядний і піяніно 7¹/₈ доброї марки на догідних умовинах. Робітня фортепіянів Райковський, Львів, Фридрихів 10. 1539 28-0

ЗАЛІЗНІ ПЕЧІ польські Ватра, чеські Метеор Меркур, оказійно, Ренчнер, Легіонів 37. 31 2—3

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 99.— з млинками, залізком і т. д. РЕНЧНЕР, Легіонів 37. 31 3-6

ФРИЗІЄРСЬКЕ ЗАВЕДЕННЯ мужесько-жіноче в українській дільниці на продаж. Зголошення до Адміністрації під „Добре". 148 2—2

ФІРАНКОВІ новини швайцарські і краєві, капи на ліжка. Фабричні ціни. — **Ванк, пл. Марійська 6.** Жадної філії не маємо. 2223 10-0

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО довіреного пана (заняття і місце замешкання байдуже), якому на місці влаштуємо самодільну районову висилкову складницю (без складу). Постійний місячний дохід зол. 470. Зголошення під „51" до Poznań I. Skrzynka pocztowa 430.

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ кавчукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Ґлязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 2682 7—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, маркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 21-100

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2818 a 10-14

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД" влекшує життя, все полагодить всюди в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200.08. 2287 18-30

ЙОРДАНСЬКІ морози не страшні, коли в кімнаті палиться в печі від МИХАЙЛА ГАЛІВЕЯ. Львів, Петра Скарги 5, тел. 261.65. 2347 3—0

ВІЛЬНИХ посад нема. Створи собі власну екзистенцію! Проспекти: „Nowości Praktyczne", Warszawa, Złota 37/94.

СТАРІ годинники та біжутерію стару міняю на нову найкорисніше. Фірма Вакслер, Львів, Шайнохи один. дешева і тривала направа годинників і біжутерії. 2707 1-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зроговачіння, пігменту, волосся, бляшки, дзьоби по віспі і плями. Масажі, тривале усування морщин, жилок і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння ніг катафорезою. Сталі рум'янці підшкірним запусканням краски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 2683 4-10

ОГОЛОШЕННЯ.

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Француза, одинокий радикальний і випробуваний засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, пострілові, ісхіясові і ін. Дістанете в аптиках.

Виріб і головна продажа

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Коперника 1. 12—12

Відомий ХРИСТІЯНСЬКИЙ РЕСТОРАН

Ґ. ВІТЕК Трибунальська 10. ЛЬВІВ

(давнше Кольонський, побіч Нафтули) поручає: смачну кухню, добірні закуски, пиво окоцім. Ціни найнижчі. — Льокаль гарний, надається на весілля, бенкети, зібрання і пр. — П. Т. Гостям з провінції 10% опусту. 2308 13-31

ПЕРЕДОВА

Фабрика фортепіянів і піянін

Т. Беттінґ і С-ка

ЛЕШНО ПОЗНАНСЬКЕ

поручає інструменти недосяжної якости. — Найдешевше купити безпосередньо у фабриці. 1687 25-30

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігенічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсоліднішій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 15а, Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ

ЕЛЕКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНИСЛАВІВ, Голявського 11 а.

Меблеві матеріяли, тапчани, матраци, тапети, дивани і т. п.

Проектування і виконання комплетного нутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столярських

Т. Кисяк і сини

Львів, пл. Смольки 4

Тел. 24009 і 21985 3—10

Тільки оголошуючись у **„ДІЛІ"** можете успішно продати, купити або заняти реальність.

У прозорій ґаляреті
Риба виграє в прикметі
Як зужиєш господине

Желятини меленої d-ra OETKERA

Чисто **ВОВНЯНІ** елегантні і модні светери вже від **8·— зол.** можна купити в

„ҐАЛЯНТЕРІЇ"

С. ДУЧИНСЬКА

Перемишль, Казимирівська 26.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІН[О] світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬ[Д]

Експорт: до Англії, (... & Sons-Londyn) Америки, Фр[анції], Голяндії, Палестини, Ш[...]ції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 1[...]

Купуйте тільки знаної доброти

ҐОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИР[И]
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму трав[ленню]
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР", бо це товар пожи[вний] і дешевий. Вистерігайтесь фальсифі[ка]тів. Домагайтеся всюди, замовл[яйте] у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze

НА СВЯТА

чистить, фарбує і пере закордонною системою перша [...] і арт. фарбарня

ВІДЕНСЬКА ПРАЛЬ[НЯ]

Львів, Пілсудського 10 тел. [...]

Відбір і доставка безплатно. Про[вінційні] посилки полагоджу[ється] негайно.

РОБІТНЯ кашкетів ріжних фасонів і красок та всяких ШАПОК КРИ[МСЬКИХ] І БАРАНКОВИХ по най[де]шевших цінах

М. БІНШТОК

КРАКІВСЬКА 18 (Народний Дім) Для Кооп. і Союзів відповідні рабат.

Вічні пера направ[ляє]

Спеціяліст О К І Н, пасаж Г[...] Оказійна продажа вічних пер.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло", З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок [...]